

PKK Kuruluş Kongresi Konuşmaları

HPG BİM YAYINLARI

PKK KURULUŞ KONGRESİ KONUŞMALARI

BASIM YERİ: ROJ MATBAASI

BASIM TARİHİ: ARALIK 2009

HPG-BİM YAYINLARI

PKK KURULUŞ KONGRESİ KONUŞMALARI (1978)

Siyasi Durum ve Gelişmelerin Olası Yönü

Mücadelemiz açısından 1970'ler Türkiye'sini hatırlarsak, ulusal bilincin tamamen olmadığı veya çok cılız olduğu, sosyalizmin bir öğreti olarak benimsenmesinin ve bunun bir ülke pratiğine aktarılmasının düşünülmendiği bir dönemde biz yola çıktık. O dönemdeki koşullar, bizim güçlü bir toplantıyla ülkemizin kurtuluş meselelerine eğilmemizi olanaksız kılıyordu. Yine o dönemlerde biz ülkemiz üzerinde ne tür bir baskı olduğunu kavrayamıyorduk, bu baskının oluşturduğu ilişkileri bilmiyorduk. Son derece cılız bir tarzda bir ülke meselemiz, bir ulus meselemiz olduğunu tahlil ediyorduk. Bu konuda soyut tarzda bazı düşünceler kafamıza takılmıştı, ama yeteri kadar tahlil yoktu. Ayrıca bu tahlillerin ışığında yeteri kadar kadrolaşma hiç yoktu. Biz bu şartlarda çok ilkel tarzda mücadelenin şekillendirilmesini, hakim ulus koşullarında, oranın gençliğine yoğun olarak hakim olan burjuva ideolojisi ortamında bir mücadele grubu olarak ortaya çıkmayı düşünebilir veya bazı ilkeleri aklımıza getirebilirdik. Bundan başka bir şey yapamazdık.

Özellikle şu sorun arkadaşların kafasına sık sık takılır: Başlarken niye daha ciddi bir teşkilatlanma ve niye daha ciddi bir programla yola çıkamadık? Evet, bu nedenlerden dolayı çıkamazdık. O dönemde genelde bütün hakim ulus aydınları üzerinde de yoğun olan burjuva etkiler, yine buna bağlı olarak asimilasyondan geçirilmiş ve ayrıca hakim ulus burjuvazisinin etkisinde olan bizler fazla bir şey yapamazdık. Üzerimizde geliştirilen baskılar, geliştirilen her türlü eritme politikaları bizim böyle güçlü bir atılım yapmamızı engelliyordu.

Bugün o günkü şartlarda ortaya çıkışımıza mutlaka eleştiriler getirilmelidir. O şartlarda ortaya çıkış, aslında bu-

günkü yapımızı da şartlandırmıştır. Bugünkü konumumuzu az çok anlamak açısından, o günlerin ortaya çıkışının tarihi somut koşullarını mutlaka anlamak gerekir. Bunları kavramadan, Kürdistan'a sosyalizmin nasıl taşırılacağını, Kürdistan'da sosyalizmin nasıl belli bir örgütlenmeye, belli bir pratiğe uygulanacağını anlayamayız. Bizim orada ortaya çıkışımız diyalektiğin bir gereğiydi. Bu ne tesadüftür, ne de birkaç dahi veya birkaç uyanık adamın ortaya çıkması ile izah edilebilir. Böyle değildir. Bizim orada ortaya çıkışımız, tamamen ülkenin uzun bir tarihi geçmiş içerisinde belli bir baskı ve sömürü mekanizması altında tutulmasının doğal bir sonucudur. Tamamen tarihi gelişmelere uygun, dünya çapındaki gelişmelere uygun bir durumdur.

Bu yolda ortaya çıkarken, bilindiği gibi daha çok hakim ulus şovenizminden ve devrimci saflar arasındaki sosyalşovenizmden çok etkilendik veya bunlardan etkilenmekle birlikte, bunlara aşırı tepkilerde bulunarak, bu konuda onları en sert biçimde eleştirerek, Marksizm'i yeniden ve kendi ülkemiz koşullarına doğru bir şekilde taşımaya çalıştık. Bu konuda üç dört sene uğraşıldı aslında. Bu unutulmamalıdır. Sosyal şovenizmin teorik alanda mahkum edilmesi, mahkum edildikten sonra Kürdistan'da çok sayıda grubun ortaya çıkması tesadüflere bağlanamaz. Bu konuda bizim yoğun bir şekilde geliştirdiğimiz mücadeleyle özellikle Kürdistan'daki gençlik üzerinde çok güçlü bir baskı oluşturan böyle bir ideolojiyi eleştirmemiz, giderek teşhir ve deşifre etmemiz, Kürt aydınlarında veya Kürdistan'da devrim yapmak ve bütün Kürdistan için görüş geliştirmek isteyen gruplarda, sosyal şovenizmin biraz kırılmasını getirdi ve daha çok Kürdistan için hareketler yaratma, örgütler yaratma, ideolojiler yaratma dönemi başlatıldı.

Biz, gerçi bu çalışmayı bir dergiyle, güçlü bir ajitasyon ve propagandayla yapmadık; biz böyle bir çalışmayı daha çok sözlü propagandayla, çok küçük öğrenci birimlerinde, masa başı toplantılarında, dernekler ve lokallerde yapıyor-

duk. Ama bu da bir görevdir. Çünkü Türkiye devrimci hareketinin o andaki şartları göz önüne getirilirse, onların da daha çok derneklere, okullara kapandığı, lokallerde bulundukları gerçeği hatırlanırsa, bizim bunları eleştirmemiz ve kendi ideolojik bagajımızı burada doldurmamız en doğal bir gelişmeydi. Dikkat edilirse, arkadaşların çoğu bu sürece tanıktır, biz burada sosyal-şovenizmi ve şovenizmi az çok aşarak ülkenin tarihine, ülkenin somutuna yaraşabilmeyi gerçekleştirdik veya bu konuda belli bir gelişme sürecine girdik. Aynı zamanda ülkeye de yavaş yavaş yayılmaya başladık. Eğer biz ideolojik alanda, hakim ulusun metropol bölgelerinde, daha önemli eğitim ve kültür merkezlerinde böyle bir gelişmeyi başarmasaydık, eminiz ki ne ülke koşullarına yeniden bir dönüş yapardık veya bu ülkede bir devrim sorununu kendimize hedef olarak görebilirdik, ne de bugün burada olan ana gruplar, yerel gruplar ortaya çıkabilirdi.

Bunun mutlaka bir ideolojik temeli vardır. Bu ideolojik temelde daha çok hakim ulus milliyetçiliğinin en güçlü biçimi olan Kemalizm ve bunun devrimci sol saflar içerisindeki biçimi olan sosyal-şovenizm iyice teşhir edildikten, bu eleştiriler sonucunda hakim ulus alanında, burjuvazinin egemenlik alanında fazla bir şey bulamayacağımızı kavradıktan sonra ülkeye dönme gerekliliğini somut olarak daha netleştirdik. Bu temelde ilerici güçlere ve halkın sosyal, kültürel ve siyasal alanda gelişmesine yeniden alan yaratmak, gelişme alanı yaratmak için ülkeye dönmekten başka bir çaremizin kalmadığını, iyi yürekli ve halkın çıkarlarına bağlı dürüst unsurlara anlatabildik. Ve küçük burjuva çıkarlarını ve şahsi problemlerini yenebilenler, şahsi endişelerini bir yana bırakabilenler, insanlığına bağlı olanlar, proletarya enternasyonalizmine ve yurtseverliğe duydukları inançtan ötürü ülke şartlarına geldiler.

Tabii ki bu ülke şartlarına girişle birlikte, yerel hakim güçlerden kaynaklanan bazı ideolojik fikirlerle karşılaşacağımız ve bunlarla bir tartışma ve çatışma ortamına girece-

ğımız bekleniyordu. Biz daha ilk ortaya çıktığımızda, kendimize ilke olan bir görev saptamıştık: Birincisi, hakim ulustan kaynaklanan şovenizm ve sosyal-şovenizmin ideolojik alanda sıkı bir eleştirisi; ikincisi, baskılar altında bunlarla sıkı ilişki içinde olan, daha çok hakim ulus şartlarında ve onun sömürgecilik politikaları doğrultusunda oluşan -ister komprador ister küçük burjuva güçlerden kaynaklansın- bazı yerel burjuva reformist milliyetçi akımların olabileceğini ve iki akımın da mutlaka deşifre edilmesi, teşhir edilmesi ve maskesinin düşürülmesinin gerekliliğiydi. Bunları ortaya çıkan bu grubun önüne en önemli ideolojik görevler olarak koymuştuk.

Aslında bugünkü pratik ve bugün gelmiş olduğumuz seviye, bizim ideolojik alanda hedeflerimizi bu şekilde saptamamızın ne derece zor olduğunu bize göstermiştir. Gerçekten o anın en önemli ideolojik hedefleri bu iki akım olabildi. Marksistlerin karşılıklarına alabilecekleri elbette ki bu iki akım olacaktı.

Bu iki akımın çeşitli versiyonları, çeşitli biçimleri olacaktır. Biz ayırım yapmadık zaten. Sosyal-şovenizm kaç grup tarafından temsil edilir, reformist teslimiyetçi milliyetçilik kaç grup tarafından temsil edilir, dünyayı nasıl anlarlar, kaç böleler, bunları hiç ciddiye almadık. Onların asıl temeli bu olmalı; yani bir yandan yerel şartlar, hakim ulusun şartları ve bir de ezilen ulusun yerel şartları bunlara biçim veriyor, bir yandan da bunlar biçimlerini örtbas etmek için şu veya bu konuda uluslararası kalıpları kendilerine temel alıyorlardı. Ama onlar temel alıyorlar diye biz hiçbir zaman "falan grup sağlam Marksist'tir" demedik. Daha çok onları yerel çıkarları, temsil ettikleri ulusun veya bu ulusların burjuva egemen güçlerinin çıkarları doğrultusunda ele aldık; yine geliştirdikleri görüşlerin, ideolojilerin daha çok bu sınıflara hizmet ettiği şeklinde ele aldık ve eleştirdik. Bu eleştiri bize son derece büyük bir güç kazandırdı.

Biraz dikkat edilirse, o dönemde aslında biz böyle binlerce, on binlerce bir güç haline gelmek bir yana, beş-on kişi bile bir araya gelemiyorduk. Bir yandan yerel gericiiliğin oradaki temsilcileri, öte yandan hakim ulus burjuvazisinin temsilcileri bize düşüncede bile yaşama hakkı tanımıyorlardı. Bizim de tabii kültürel geriliğimiz, dünyadaki çağdaş düşünce biçimlerine varamayıp bizi büyük bir sıkıntı içinde bırakıyordu. Ama dediğim gibi, yaralar bu şekilde doğru saptanınca ve bir de Marksizm'in esas kaynaklarından aktarma ilkesini kendimize temel alınca, bir gelişmenin olmaması mümkün değildi. Ne derecede yalnız olursa olsun, ne derecede az olursa olsun, kendilerine böyle doğru tarihi somut hedefleri tespit eden bir mücadele grubunun mutlaka gelişeceği, orada şekilleneceği ve mutlaka ülkede önderliği ele alacağı açıktı. Bizim o zamanki inancımız buydu.

Bugün gelişen pratik de bizim ne kadar haklı olduğumuzu daha çok arkadaşlara göstermiştir. Demek ki, sosyalşovenizmle mücadelemiz bizi ülkeye götürdü. Aynı zamanda ülkedeki yerel hakim güçlerle, burjuva, küçük-burjuva ve feodal kesimlerle ve bunların temsilcileriyle yaptığımız ideolojik, örgütsel ve eylemsel mücadelemiz bizi halkla birleştirdi. Yine bunlar hakkındaki bazı ham hayallerimizi (fazla değildi bunlar) geri çekti. Bunlar hakkındaki tespitlerimizin doğruluğunu ortaya koydu.

Biz hakim ulus koşullarından ayrılırken, "bölücülük yapıyor, proletarya safları bölünüyor, proletarya enternasyonalizmine ters davranılıyor" deniliyordu. Buraya geldiğimizde de "siz yurtseverleri bölüyorsunuz, siz halkı birbirine kırdırıyorsunuz, siz halkı parçalara ayırıyorsunuz, siz bölücüsünüz, siz halkın başına en büyük belasını" denilmişti. Evet, bu konuda da şaşırmadık. Bunu diyenlerin hem ulusun, hem de halkın gelişmesinin önünde en büyük engel olduğunu görmüş ve bunlara yüklenmemiz gerektiği sonucunu dünya halklarının pratiğinden çıkarmıştık ve bunda biz haklı çıktık. Yerel gerici güçlere karşı, onların ideolojik alandaki temsil-

cilerine karşı, beş-on tane grup olmalarına rağmen, arkalarında son derece büyük bir maddi destek, geniş sosyal bir destek olmasına rağmen, böyle bir mücadele yürütüp kısa bir sürede yenilgiye uğratarak, onları çok çok gerimizde bıraktık. Onlara önemli darbeler vurarak, ülkemizin büyük bir bölümü üzerinde, hiç olmazsa ideolojik alanda bir deneyim, bir etki kurabildik.

Biz burada sosyal-şovenizmin ideolojik özüne girmeyeceğiz. Keza yerel gericiiliğin temsil ettiği ideolojinin özünü deşmeyeceğiz. Biz bu konuları daha çok program bölümünde ele alırız veya program zaten bu konudaki görüşlerimizi ele almıştır. Orada değinmeyi daha çok gerekli görüyoruz. Daha çok işlemek istediğimiz husus, iki önemli ideolojik hedef doğrultusunda geliştirdiğimiz pratikleri biraz daha yakından görmektir.

Biz teorik olarak bazı belirlemeleri ortaya çıkarıp bunu bir ideolojik mücadele aracı haline getirdikten sonra, tabii ki bir yerde ülkenin pratiğiyle kaynaşma, ülkede kendimize bir pratik hazırlama ile yüz yüze geldik. Halbuki ülkede yüzyıllardan beri ihanetin, alçaklığın, uşaklığın, soysuzluğun oluşturduğu kaypak, ikiye bölünmüş bir yapı vardı. Bu yapıların bir yerde bizim yurtseverlikle dolu olan, halkın çıkarlarına bağlılıkla dolu olan bir yığın iyi niyetli amaçlarımız ve davranışlarımıza ters düşeceği, bunlarla büyük çatışmalara gireceğimiz, hatta ağır kayıplarla da olsa, bazen aşırı bir sertlikle bunların üzerine gideceğimiz açıktır. Kısaca ortadaki son derece karanlık olan veya son derece dikenli, insanlıktan ve yurtseverlikten nasibini almamış bu alanda, taktik olarak bazı hataların da yapılabileceği, bazı aşırı ilişkiler ve hatta bazı korkulu anların da yaşanabileceği açıktır.

Bir devrimci düşüncüyü teoride inşa etmekle veya bir örgütlenmeyi, mücadeleyi teoride inşa etmekle, bunu pratikte gerçekleştirmek iki ayrı safhadır veya iki önemli çalışma alanıdır. Teoride Marksizm'i yaratabilmek, teoride Marksizm'i ülkeye uygulayabilmek önemli bir görevdir; biz

bunun zorluğunu, bu konudaki çabaların ağırlığını, bu konuda atılan adımların ne dereceye kadar önemli olduğunu inkar etmiyoruz. Bunu tümüyle gösterdik. Ama öte yandan aynı şekilde ülkedeki pratiğin de çok zor olacağını, bu konuda büyük güçlüklerle karşılaşılacağını da inkar etmiyoruz. Nitekim pratikte bulunan arkadaşların durumu buna tanıktır. Teoride son derece iyi gelişen arkadaşlarımız, pratikte adeta çuvaladılar veya teoride son derece zayıf olan bazı arkadaşlar pratikte başarılı olabildiler. Bu nereden ileri gelir? Bu, teori-pratik kopukluğundan veya teori ile pratiğin aynı şey olmadığını, birbirini etkilediğini fakat iki ayrı alan olduğunu iyi anlamamaktan doğuyor. Teoride son derece doğru çözümlemeler insanı birdenbire başarılı ihtilalci eylemlere götüremez. Eğer pratiğin gerektirdiği şeyler yapılmazsa, pratik çalışmaların bizden istediği tedbirler, örgütler ve elverişli taktikler bulunmazsa, bu iş için eğitim ve uzmanlık yaratılamazsa, o teorinin gerekli kıldığı ve bizden istediği mücadeleyi bir türlü yaratamayız.

Demek ki, teoride güçlü olan yapımızın pratikte aksaması, pratikte bizi son derece güç durumlarda bırakması aslında buradan ileri geliyor. Arkadaşlar teoride çözümledikleri bir davayı pratikte de çözdüklerini, teoride inandıkları bazı görüşlerin adeta örgütsüz ve mücadelesiz gerçekleşeceğini sanıyorlardı. Bu bir yerde Marksizm'in ilk doğduğu andaki durumuna benziyordu: "Sosyalizmi konuşalım, öğrenelim, sosyalizm kurulur" diyorlardı. Başlangıçta böyle bir durum vardı. Bizimkiler de salt "milli meseleyi öğrenelim" yaklaşımı içindeydiler, sanki onunla kurtuluş sağlanacakmış gibi... Bazı arkadaşlar zaten bunu itiraf ettiler; "ulusal sorunu iyi konuşmakla, ulusal sorunu çeşitli güçlere karşı iyi savunmakla, biz devrim olacak sandık" dediler. Bu dereceye kadar sübjektivizm içine itilmişlerdi.

Öte yandan bazı arkadaşlar da kendilerini aşırı bir pratiğe vererek devrimin olabileceğini, bir-iki güçlü silahlı eylem veya birkaç eylem koyarak ülkede devrimi yapabilecek-

lerini sanmışlardı. Bu arkadaşlar da belirli ölçülerde moral bozukluğuna uğramışlardı. Yani bunlar da bir sübjektivizm hatasının kurbanı olmuşlardı: "Niye olmuyor? Bu kadar çabaladık, canımızı verdik, ama niye devrim hala olmadı?" Bunlar da devrim için güçlü bir teorik insanın gerekli olduğunu, güçlü bir örgütlenmenin gerekli olduğunu kavrayamadılar. Birkaç dar pratikle, ilerisini göremeyen pratikle ülkeyi kurabileceklerini sandılar. Tabii ki, bu onlarda biraz inançsızlık ortaya çıkarabildi. Tabii ki kendilerini yenileyemezlerse ve diyelim zamanında kendilerini yenileyemedilerse, bunlarda bir çözüme de beklenebilirdi.

Aynı şey teoride çok gelişen kişiler için de geçerlidir. Kendi teorilerinin doğruluğu ve pratikte uygulanması için gereken pratik çalışmaları yapamamışlarsa, pratiğin apayrı bir uzmanlık işi olduğunu kavrayamamışlarsa, bunların da biraz morallerinin bozulması, bunun inançsızlığa dönüşmesi ve hatta çözülmesi mümkündür.

Çok sınırlı da olsa, bu nedenlerden ötürü yani teori-pratik kopukluğundan veya bu iki alan arasındaki ilişkilerin doğru kavranmamasından ötürü, bazılarında ihanete varacak kadar durumlar olmuş; çok az da olsa bazılarında biraz inançsızlık olabilmış veya moralsizlik olmuştur. Bu durum bazılarında bir durgunluğa, bazılarında ise bir gelişmeye yol açmıştır. Teori-pratik birliği kendisini arkadaşların önüne koydukça, bunlar Marksizm'i yaratıcı bir biçimde kavramada iddialı oldukları için, sorunların altına girme ve o sorunlara belli çözümler getirme imkanı sağlandıkça bu arkadaşlar güçlenmiş ve giderek ülkemizin mücadelesinin önderliği sürecine girmişlerdir. Bu da sorunu doğru kavrayanlar, soruna doğru çözüm getirenler için söz konusudur.

Tabii ki biz bu alanda da belli bir gelişme içindeyiz. Demek ki demin saydığımız iki nedenden ötürü şu durumlara fazla kapılmayın: "Teori niye pratiğe iyi aktarılmadı?" veya "pratikte niye bizde güçlü bir kurtuluş hareketi yaratmadı?" gibi sorunlar bizim için fazla önem taşımaz. Biz bu dü-

şünce ve anlayış içerisinde olanların hatalarını görebiliyoruz, bunların daha çok sübjektif hatalar olduğunu görebiliyoruz. Bunu hem teoride hem de pratikte veya karşılıklı olarak birbirini nasıl etkilediklerini iyi kavrayamadıklarına bağlıyoruz. Tabii ki bunun arkasında bazı sosyal motiflerin ve bazı küçük burjuva anlayışların olduğunu da söyleyebiliriz.

Bu süreçte söylenmesi gereken bazı şeyler daha vardır. Sadece mücadelede tamamen başarısızlığa uğrayıp da bir köşede kalanlar için değil, öte yandan mücadele içinde bulunmakla birlikte durgunlaşma olayından veya yaratıcılık denen husustan son derece geri kalma olayından da bahsedebiliriz. Marksizm'in teorisini az çok bilebilmede veya bunu ulusal soruna uygulayabilmede biraz gelişmenin ülkede devrim yapmayla eş anlama gelmediği kavrandığı zaman, daha çok sistemli bir teorik düşünceye ve daha çok ülkenin koşullarını açıklamaya yönelik bir kavram ve düşünce bütünlüğüne yönelmek gerekirken, bu konuda biraz durgunlaşma, yine bu teorinin güç kazanabilmesi için lazım olan pratikten geri kalma, pratik ilişkilere fazla işlerlik kazandırılmama, bizim arkadaş çevremizde veya grupsal çalışmamızda bazı bölgelerde durgunluğa yol açabilmiştir. Uzun veya kısa süreli de olsa, bu durum durgunluklara yol açabilmiştir. Ama bu sorunun iyi kavrandığı, iyi ortaya konulduğu alanlarda hızlı gelişmeler olabilir. Biz bir yerde fazla gelişmeyi, bir yerde durgunlaşmayı demek ki burada aramalıyız.

Teori-pratik bütünlüğü içinde yer alan arkadaşlar, sorumlulu kişiler bu bağı iyi çözemedikleri ve kuramadıkları için, kendi bölgelerinde ve yerel gruplarında bunu güçlü bir şekilde temsil edemedikleri için belli ölçülerde gelişmemeye yol açmışlardır. Ama bu bağı çok iyi kuran arkadaşlar da kendi bölgelerinde güçlü bir gelişme sağlamışlardır. Yani demek ki sübjektivizm hatasına düşmeyen, bu konuda ister teoride ister pratik alanda mücadele şartlarının zorluklarının üstüne gitmede inatçı olan arkadaşlar gelişmeyi sağla-

yabilmişler ve mücadelemizi bugüne getirmede katkıda bulunmuşlardır.

Bugün mücadelemiz, özellikle ideolojik alanda önemli görevleri başarmıştır. İdeolojik alanda sosyal-şovenizm kesinlikle teşhir edilmiş, hakim ulus devrimciliği açısından da eskisi kadar tanınamayan bir biçime yönltilebilmiştir. Yerel gericilikten kaynaklanan reformist uzlaşmacı görüşler yeteri kadar teşhir edilmiştir ve bunların da belli ölçülerde yenilgiye uğratılma durumları vardır. Bu durumlar onları biraz daha Marksizm'e yönltmek zorunda bırakmıştır. Yani eskiden kaba olan oportünizmlerini günümüzde biraz daha, incelterek, biraz da yontarak yeni biçimler altında karşımıza çıkartmalarına yol açmıştır. Tabii ki bu durum ideolojik mücadelede bizim önümüze yeni görevler koyar. Daha incelmış oportünizm biçimlerine karşı vereceğimiz mücadele, kaba yöntemlerle verdiğimiz mücadelenin, ideolojide ve bununla mücadele yöntemlerinde biraz daha biçim değişikliğine uğramasıyla olacaktır ki, mutlaka inceleyerek (inceleme ve bir merkezi örgütlenme anlamında söylüyorum) kaba mücadele biçimleriyle değil, daha çok sözlü veya rakibinle adeta feodal biçime göre savaşıma değil, biraz daha modern usule göre ideolojik mücadele, modern usule göre savaş yapma görevini önümüze koymuştur.

Sosyal-şovenizme karşı ideolojik görevler, mücadele bu dönemde de bitmemiştir. Keza reformist burjuva kesime, burjuvazinin temsilcilerine karşı da ideolojik mücadelemiz bitmemiştir. Yine bunlara karşı pratik mücadele (pratikte silahlı mücadeleye varana dek) ilkelerimiz bitmemiştir, ortaya atacağımız mücadele biçimleri vardır ve bunları bu koşullarda arayıp bulmak gerekecektir. Eski mücadele yöntemlerimizin yerine yeni mücadele yöntemlerini geliştirmemiz, oportünizmin eski biçimlerini arama yerine yeni oportünizm biçimlerini aramamız, araştırmamız gerekecektir. Dediğim gibi, bugün daha gelişmiş koşullar altında ideolojik görevlerimiz ortaya çıkacaktır. Önemlidir, bu ideolojik

alandaki başarılarımız önemlidir. Bunların mücadele ettiğimiz grupları yenilgiye uğratması ve bu güçlerin yeni biçim değişiklikleriyle, yeni oportünist biçimlerle karşımıza çıkmaları önemli bir olgudur. Bu mutlaka görülebilmeli ve bu yeni biçimlere karşı bizim de yeni biçimlerle mücadele yöntemimiz anlaşılabilmelidir. Arkadaşlar bu konuda görüş ve önerilerini geliştirebilmeliler.

Bütün bu ideolojik mücadelelerimizin sonucunda, aslında daha sağlam bir dünya görüşüne, ülke hakkında daha sağlam bir girişe vardık ve ayrıca görüşlerimiz geliştikçe, siyasal, ideolojik ve giderek örgütsel alanda daha berrak görevlerimiz ortaya çıktı. Biz bu süreç içerisinde ideolojik alanda verdiğimiz mücadeleler sonucunda, nasıl bir dünyayı tahlil ettik, dünyayı nasıl görebildik, dünyadaki durumu nasıl kavrayabildik?

Dikkat edilirse bu konuda önemli gelişmeler, önemli değişimler geçirmişiz. İlk başta dünyayı feodal bir tarzda kavriyorduk. Unutmayalım, daha çok çocukken tam bir 'gavur-İslam' biçiminde bir dünya anlayışımız vardı, daha da geliştiğimizde bir küçük-burjuva anlayışımız oldu. Yani "Her şey Türkiye'dir" veya "Türkler dünyanın en büyük ulusudur" deniyordu. Hayır, bu böyle değil. Bu ideolojik kapsam içinde geliştiğimizde dünyayı adeta göremiyorduk, başka dünyaların olabileceğine, başka halkların da gelişebileceğine inanmıyorduk. Ne varsa önümüzde, burjuvazinin koyduğu şeylerdi. Marksizm'le temas kurmadan önceki dünya anlayışlarımız bunlardı.

Dikkat ederseniz daha sonra Batı'nın üstünlüğünü, kapitalist dünyanın üstünlüğünü kabul etmiştik. Henüz sosyalizmi tam tanımadığımız süreçlerde, bilgilerimiz belli ölçülerde biraz daha geliştikçe, kapitalist alanı, emperyalist alanı (NATO'yu, Avrupa'yı) her şeyin en büyük gücü olarak görüyor ve kendimizi de son derece güçsüz, geri, şekilsiz topluluklar biçiminde algılıyorduk. Kendi şartlarımızda bir kompleks yaşamı, ama düşmanın gücünü alabildiğine abartma

vardı. Bütün bunlar bizde kişiliği ortadan kaldırmıştı; ulusal kişilik kalmamıştı, bireysel düzeyde bile savunabileceğimiz bir kişilik yoktu. Tamamen geçmişten kaçma, yerel şartlardan kaçma, kişiliksizliği örtbas etmek için sahte biçimlere bürünme ve böylece emperyalizmin, sömürgeciliğin bir masası olma yolundaydık.

Yine bu durumları doyurucu görmedik, bu dünya anlayışlarını doyurucu görmedik. Daha değişik dünyaların olabileceğine dair umudumuzu muhafaza ettik. O zaman aslında biz özellikle bilimsel alanda biraz daha gelişmemiz gerektiğini anladık veya daha çok bilimde, özellikle toplumsal bilimlerde ilerlememiz gerektiğini kavradık. Çünkü insanlık ölçümlerimiz için, içinden geldiğimiz halk toplulukları için hiçbir şey elde edemeyeceğimiz açıktı. İşte bütün bunlar bizi daha çok bilime, özellikle toplumsal bilime yöneltti. Toplumsal bilimlerdeki gelişmemiz sosyalizme, sosyalizme yöneltmesiyle birlikte ulusal soruna yöneltti. Bütün bunlar bizi nereye yöneltti? Bir çağ anlayışına yöneltti. Bütün bu gelişmeler sürecinde biz çağ anlayışımızı biraz somutlaştırdık, biraz daha gerçeğe uygun bir biçime kavuşturduk.

Bu da daha çok programda dile getirilmiştir; program taslağında çağ anlayışı, çağın dayandığı uygarlık gelişimi anlatılmıştır. Ayrıca bugün böyle bir çağda ve bu çağın dayandığı uygarlık süreci içerisinde ülke olarak, halk olarak varlığımızın nerede nasıl başladığı, tarihi süreç içerisinde nasıl geliştiği ortaya konulmuştur. Günümüzde de yerimizin ne olduğu, hangi son siyasal, ekonomik baskılar karşısında durduğumuz belirtilmeye çalışılmıştır.

Ben yine bu konudaki düşüncelerimi daha çok o bölümde anlatmak istiyorum veya program konusunda bir özet bilgi verirken yine orada açıklamayı gerekli görüyorum. Bunu o bölüme bırakmayı düşünüyorum. Yine dünya yorumu, dünyanın içinde ülkemizin yorumu, bunların önümüze serdiği siyasal, ideolojik ve daha çok örgütsel görevleri tüzük bölümünde o konuda ileri süreceğiz. Tüzük kuralları konuşulurken

örgütsel görevlerden bahsetmeyi düşünüyoruz. Keza siyasal görevlerimiz de, yeni programın görevler bölümü gözden geçirilirse, orada bazı maddeler halinde geliştirilmiştir. Bunlara bir açıklık getirirken, siyasal görevlerimizi açıklayabiliriz.

Burada şu kadarını söyleme gereğini göz önüne getirebiliriz:

Çağımız hakkında bugün çarpıcı bazı düşünceler vardır. Bu konuda özellikle son zamanlarda 'üç dünya', 'bloksuz ülkeler', 'az gelişmiş ülkeler', 'kalkınma sürecinde olan ülkeler' gibi bazı kavramlarla dünya aldatılmaya çalışılıyor. Bu kavramların sahteliği anlaşılmalıdır. Aslında dünya halklarının kurtuluş mücadelesini gerçek temellerden kopartmak, bunları sahte temellere oturtmak; emperyalizmin daha çok sömürüsüne imkan verecek biçimde ve emperyalizmin baskısını gizlemek amacıyla bu kavramların türetildiğini bilmek durumundayız. Büyük devlet şovenizmi, emperyalizmin çıkarları, milliyetçilik, dünyayı 'bloksuz ülkeler, az gelişmiş ülkeler, gelişme sürecinde olan ülkeler, yeni ekonomik düzenlemeler' gibi fikirler altında tahlil etmeye götürüyor. Ama bunlar halkların ne bağımsızlık, ne demokrasi, ne sosyalizm çıkarlarını dile getirmektedir. Bu tip dünya anlayışları, emperyalizmin ister sosyalist ülkelerde olsun ister emperyalizmle mücadele sürecindeki ülkelerde olsun, oradaki özellikle revizyonist görüşlerin eseri olabilir. Diğer arada kalmış ülkelerin de daha çok burjuvazisinin, özellikle ulusal burjuva iddiasında olan, yeni bir sanayi kalkınmasını yaratmak isteyen burjuva güçlerin ve bunların sözcülüğünü yapan aydınların görüşleri olabilir.

Kesinlikle bu görüşlerin ne dünya proleter enternasyonalizmiyle, ne halkların bağımsızlık ve demokrasi mücadelesiyle ilişkisi vardır. Özellikle Lenin zamanında, Stalin döneminde bu tip kavramlar yoktu. Dünya, devrimci bir şekilde Sosyalist Sovyetler Birliği'yle, sosyalizm sürecine giren Sovyetler Birliği ile ona karşı kutsal bir ittifak kuran em-

peryalist ülkeler biçiminde ayrılmıştı. Sosyalist ülkeler bir yandan emperyalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketliliğiyle güçlü ittifaklarını geliştirirken, öte yandan sömürge halkların sınıfsal kurtuluş mücadeleleriyle güçlü bir ittifak kurmuşlardı ve neredeyse tek bir cephe halinde emperyalist güçlere karşı savaş veriyorlardı. Merkezinde Sovyetler Birliği'nin yer aldığı, bir yandan dünya işçi sınıfı hareketiyle, öte yandan sömürgelerin ulusal kurtuluş hareketleriyle bir bütün teşkil edildiği bu cephe özellikle Ekim Devrimi'yle birlikte gelişti. Sovyetler Birliği'nde sosyalist insanın gelişmesiyle birlikte bu cephe daha da pekişti. Bu cephenin gelişmesiyle İkinci Emperyalist Dünya Savaşında emperyalist kampın büyük bir yenilgiye uğramasına, dünyada sosyalist ülkelerin sayısının artmasına ve sosyalist kampın gelişmesine, yine bu sosyalist kampın gelişmesi temelinde merkezinde Sovyetlerin yer aldığı dünya işçi sınıfı hareketinin ve ulusal kurtuluş hareketlerinin daha da gelişmesine tanık olduk.

Savaştan önce özellikle III. Enternasyonal'in oluşturduğu bu cephe, II. Dünya Savaşında son derece olumlu örneklerini gösterebilmiştir. Demokrasi ve ulusal kurtuluş cephesini faşist kampa karşı başarıya götürmüş ve bu anlayış dünya halklarının büyük bir bölümüne bağımsızlık ve özgürlük getirmiştir. Böyle bir çağda bir yandan emperyalizm ve onun çeşitli ülkelerdeki işbirlikçi burjuvaziyle kurduğu ittifaklar veya bazı yerel ve bölgesel paktlar (ki emperyalistlerle işbirlikçiler bir araya geliyor, onlar da bir kamp oluşturabiliyorlardı, örneğin, bir Birleşik Cemiyeti Akvam vardı) oluşturulabiliyordu. Öte yandan buna karşı Sovyetler Birliği önderliğinde, Stalin önderliğinde de dünya halklarının birleşik cephesi yaratılmıştı. Ve demin söylediğim gibi, bu, İkinci Emperyalist Savaşta zafere gidilmesiyle, ne dereceye kadar doğru bir çağ anlayışı olduğunu kanıtlamıştır.

Sosyalizmin ustalarından Lenin'in emperyalizm hakkındaki tahlillerine, ulusal sorun hakkındaki görüşlerine somutluk kazandırdığı 1914'lü, 1916'lı yıllar böyle bir gelişmeyi veya dünyada böyle bir kamplaşmayı haber vermektedir. Ekim Devrimi'yle birlikte bu kamplaşma teorik bir olgu olmaktan çıkıyor, giderek pratikte somutluk kazanıyor. Sovyetlerde sosyalist insanın da gelişmesiyle herkesin görebildiği bir gerçek haline gelebiliyor. Yine İkinci Emperyalist Savaştan sonra sosyalizmin, ulusal kurtuluş hareketlerinin ve demokrasinin zaferiyle artık hiçbir kimsenin inkar edemeyeceği bir çağ şekillenmesi ortaya çıktı. Teoride ustaların yıllarca geliştirdikleri düşüncelerin pratikte de anlam kazandığını ve artık emperyalist kampın tamamen bir çekilme, kendini ayakta tutmak için yeni birtakım düzenlemelere gitme dönemine girdiğini, ama öte yandan dünya halklarının mücadelesinin, özellikle ulusal kurtuluş hareketlerinin bu temelde çığ gibi büyüdüğünü gördük. Böyle bir çağın, çağ değerlendirmesinin anlaşılmayacak bir yanı veya bugünkü sahte birkaç çağ anlayışıyla değiştirilmesinin imkanı yoktur.

Ustaların son derece berrak bir şekilde ortaya serdikleri dünya durumu, yine bu sağlam teorik görüşler doğrultusunda dünya halklarının çok yükselere varan kurtuluş mücadeleleri, biraz dünyayı anlamaya istekli olan, biraz dünya halklarının kurtuluş mücadelesine ilgi duyan, anlamakta dürrüst davranan, buna biraz ilgi ve sempati duyan herkeste belirgin bir çağ anlayışı oluşturabilmiştir. Özellikle II. Dünya Savaşından sonra dünya halklarının büyük bir kesimi için böyle bir çağ sadece teoride bir sorun olmaktan çıkmış, maddi bir kurtuluş sorunu haline gelmiş ve bu alanda dünya halkları büyük mücadele örneklerini vermişlerdir. Bu aynı zamanda dünya halklarının ulusal kurtuluş örgütlerinin hızla gelişmesine yol açmış; yeni bir savaşın çıkmasına ve yeni bir komünist enternasyonale gerek kalmadan, bizim gibi nüfusu ne kadar az, halk güçleri ne dereceye kadar yoksul, yine üretim araçları ne kadar geri olursa olsun, bütün bunlara

bakmaksızın, yeni bir dünya savaşı beklemeksizin, bunların ulusal kurtuluş sürecine atılabılmenin, bu çağda özellikle elverişli uluslararası koşulların ve bu mücadelede başarıya ulaşmasının maddi temellerini oluşturduğunu, hiçbir ön şartın ve hiçbir kayıtlamanın böyle bir kurtuluş mücadelesinden alıkoymayacağını göstermiştir diyoruz.

Bu durum bu şekilde gelişirken, dünya halklarının özellikle sosyalizmin büyük önderlerinin görüşleri doğrultusunda sosyalist inşayı geliştirmelerinin, bunu dünya halklarına bir örnek olarak sunmalarının, dünya halklarının etkin birleşik cephe hareketlerini yaratmalarının emperyalistlerde ve işbirlikçilerinde yeni düzenlemeler getireceği ve bunun da ilk olarak ideolojik alanda başlatılacağı açıktır. Bugün bu çağ anlayışlarının bu kadar fazla olması ve bu çağ anlayışlarının günümüzde dünya halklarının devrimini ciddi bir şekilde engellemesi tesadüflere bağlanmamalıdır; bunun daha çok günümüzün bünyesinde aranması gerekiyor. İster revizyonist, ister emperyalist, ister milliyetçi düzeyde olsun, bu tip ideolojilerin bugünkü durumlarını anlamak açısından, dünyanın bugünkü konumunu bilmekte büyük yarar var. Çoğu arkadaşı şaşırtan, çoğu arkadaşın bakış açısını karartan bugünkü dünya durumunu görebilmeleri ve özellikle dünyayı son derece ters gösteren ideolojik kargaşa ortamında, yollarını aydınlatarak yürüyebilmeleri için bugünkü dünyanın durumuna iyi bakmaları gerekiyor.

Bugünkü dünya nasıl bir dünyadır? Evet, bugünkü dünya, aslında ustaların Ekim Devrimi'nden beri, yani Lenin'in daha önceden çizdiği dünyadan farklı bir dünya değildir. Çağımız emperyalizmin varlığını sürdürdüğü, emperyalizme bağımlı olarak ulusal baskının yeni biçimler altında sürdürüldüğü, yine Ekim Devrimi'ne bağlı insanın gelişip güçlendiği, sosyalist inşa temelinde ulusal kurtuluş ve işçi sınıfı hareketlerinin geliştiği bir çağdır. Sosyalizm kazandığı cepheleri kaybetmemiştir, bugünkü cepheleri olduğu gibi korumaktadır. Evet, bugün bu cephelerde bazı bozguncu hareketler var;

bazı bozguncu davranışlara, bazı oportünist, kaypak ve döne-
nek davranışlara rastlamak mümkündür. Dünya halkları sos-
yalist ülkelerin merkezini teşkil ettiği ve ulusal kurtuluş ve
işçi sınıfı hareketlerinin güçlü bir bağla birbirine bağlandık-
larını, (bu bağlar organize olmayabilir, bunu unutmayalım,
direkt bir cephe veya direkt bir enternasyonal biçimde bir
araya gelmemiş olabilirler ama) maddi bir gerçek olarak
birbirlerini emperyalizme karşı desteklediklerini, burjuva-
zinin baskı ve sömürüsüne belli oranlarda engeller diktiğini
inkar edemeyiz. Bu ülkelerin yöneticileri emperyalizmle ne
kadar ilişki kurarlarsa kursunlar, onlarla ne dereceye kadar
işbirlikçiler biçiminde ilişkilerini geliştirirlerse geliştirsin-
ler, yine de böyle bir maddi bağ birliği vardır veya dünya
halklarının bugünkü emperyalizme karşı konumu bunu gös-
termektedir.

Bizim şüphemiz şu değildir: Bu kadar ulusal kurtuluş ha-
reketlerinin gelişimi, bu kadar işçi sınıfı hareketlerinin
kazanımı ile sosyalist inşada bu kadar güçlenmiş bir dünya-
dan geri döneceğimize ve tekrardan emperyalizmin yüksel-
diği, emperyalizmin dünya çapında yeniden diktatörlüğünü
kurduğu bir çağa döneceğimize veya böyle bir çağın yeniden
yaratılacağına inanmayız. Böyle bir anlayışı dünya görüşü-
müze, Marksizm-Leninizm'e ters görüyoruz. Biz tarihte
esas olarak kısa şartlı diktatörlüğün olabileceğini, yani tari-
hi gelişmenin bir düzgün hat halinde gelişmeyeceğini, bazen
geriye gidebileceğini, fakat geriye gitmenin daha ileriye bir
hız yapmak için olabileceğini, yine tarihte bazı dönemlerde
durgunluğun olabileceğini, fakat durgunluktan yeni bir dün-
yanın filiz güçlerinin çıkabileceğini savunan bir görüşün ta-
raftarıyız. Geriye dönüşler veya bir yayın gerilmesi gibi
geriye biraz çekilme, mutlaka ileriye doğru büyük bir sıç-
rama yapmak içindir. Durgunluk varsayıldığı bazı alanlarda
da yeni filiz güçlerin ortaya çıkabileceğini, yani durgunluk
şartlarında taze güçlerin oluştuğunu ve bu taze güçlerin
eski durgunluğu kat be kat aşan hızlı bir ilerleme içine gire-

ceğini savunan bir tarih görüşüne veya tarihi materyalist anlayışa sahibiz. Biz bu görüşümüzü Marksizm'i kavradığımız andan itibaren öğrendik ve olduğu gibi muhafaza ediyoruz.

Çağımızda özellikle teknolojinin çok gelişmişliğinden bahseden, atom bombasının çok çeşitli biçimlerde her gün yeni bir biçiminin yaratıldığını; atom, hidrojen, nitrojen, nötron bombalarıyla tehdit altında tutulan bir dünya olduğunu ve bu yüzden de halkların olduğu gibi yerinde durması gerektiğini savunan görüşler de vardır. Ayrıca Birleşmiş Milletler'de her gün yeni düzenlemelerin tartışıldığı ve bu yeni düzenlemeler ışığında halklara biraz daha arpalık verileceği, bazı olanakların daha sağlanacağı savunuluyor; bunu da devlet adamlarının, hükümet başkanlarının, her türden burjuva bilim adamlarının ciddi ciddi tartıştığını görüyoruz. Bunların boyuna posuna bakıp neredeyse dünya halkları için ciddi şeyler vaat edeceklermiş gibi veya bu vaatleri gerçekleştirecekmiş gibi davranıyorlar. Bütün bunlar beyhude veya boş davranışlardır, boş görüşlerdir. Bunlardan dünya halklarının bekleyebileceği bir kazanç yoktur. Burjuva bilim adamları üniversitelerde yeni düzenler hakkında, "az gelişmiş, kalkınmakta olan, ikinci dünyalar, üçüncü dünyalar" hakkında istedikleri kadar yeni görüş geliştirsınler, ciltlerce kitaplar oluştursınlar, bu konuda siyasal düzenlemeler, politik örgütler oluştursınlar, bunun dünya halklarına kazandıracağı hiçbir somut katkı yoktur. Dünya halklarından hiçbir somut katkı bekleyemezler. Belirleyici olan, demin söylediğim gibi, dünya halklarının yeni bir savaş beklemeden, güçlerinin azlığına veya çokluğuna, yeni olup olmadığına bakmadan anında bir kurtuluş sürecine atılmalarıdır. Çağ böyle bir çağdır. Dünya halklarının kurtuluşa açılması gerektiğini sürekli bizden isteyen bir çağdır veya dünya halklarının daha önce olduğu gibi bugün de daha güçlü olan bir kurtuluş çağıdır.

Dünya tarihinde dünya halkları açısından bu kadar elverişli koşulların bulunduğu bir başka dönemi hatırlamıyoruz. Dünya halkları açısından hiçbir dönemde bu kadar elverişli

koşul bir araya gelememiştir. Özellikle ulusal baskıdan kurtulmak için hiçbir dönemde bugünkü kadar elverişli şartlar olmamıştır. Görüşlerinin iyi bir özümsemesiyle anlaşılacaktır ki, Lenin, sosyalizme bile gidişi dünya halklarının bugünkü ulusal kurtuluş mücadelelerine derinden bağlamaktadır. Bir sosyalist ülkenin varlığını, işçi sınıfı hareketlerinin gerekliliğini inkar etmiyoruz, ama sosyalist dünyaya giden yolun da ağırlıklı olarak bugünkü emperyalizme karşı halkların kurtuluş mücadelesinden geçtiğini yadsımıyoruz. Lenin'in görüşlerinin özünden, dünyada sosyalist inşanın tamamlanmasının, dünya çapında sosyalist sistemin kurulmasının daha çok emperyalizme karşı cephelerde verilecek savaşımlardan geçtiğini çıkarabiliriz.

Bağımlı sömürge halkların, yeni sömürge halkların emperyalizme karşı verecekleri mücadelede ağırlıklı olarak sosyalist inşa temeldir veya sosyalist inşa üzerinde bu hareketler yükselir. İşçi sınıfı hareketleri de gereklidir, ama ağırlıklı olarak sosyalizmi yaklaştıracak, sosyalizmi dünya çapında bir olgu haline getirecek çağımızın günümüzün can alıcı sorunu, can alıcı mücadelesi bu halkların kurtuluş mücadelesidir. Bunlar daha çok neticeyi tayin edecektir. Sosyalizmin dünya çapında bir gerçek haline gelmesini bu mücadeleler belirleyecek, tayin edecektir. Ama hangi temelde? Sosyalist ülkelerin gelişmesi, işçi sınıfı hareketlerinin varlığını sürdürmesi temelinde. Bu temelde ağırlıklı olarak halkların mücadelesi, çağımızı emperyalizm ve proleter devrimler çağı olmaktan çıkarıp bir sosyalist sistem haline getirecektir. Yalnız bu çağ hakkında da ne fazla aşırı ham hayal içinde olmak, ne de böyle bir anlayışın çok gerisinde olup inançsızlığa düşmek gerekir.

Marksizm'in yaratıcı ustalarından öğrenebildiğimiz kadarıyla, çağımızdaki mücadelelerin gelişim sürecinden anlayabildiğimiz kadarıyla, dünya halklarının kurtuluş cephesi, eğer oportünistler ve revizyonistler tarafından engellenmezse, bunun o kadar uzun boylu bir tarihi süreç içerisinde

yerine getirilecek bir görev olmadığını, bir yerde burjuvazinin feodalizme karşı kazandığı zaferden daha erken bir dönemde kazanılabileceğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Başlarda dünya devrimi (tabii ki rekabetçi çağa bağlı olarak) belki de bir sene içinde gerçekleşecek bir olgu gibi geliyordu. "Avrupa'da burjuvaziyi yenebilirsek, orada burjuvazinin kalelerini fethedersek, biz devrimi sömürgelere de taşıyoruz. Teknolojik yardım, kültürel yardım yapar, orayı da sosyalizme götürebiliriz" diyorlardı. Evet, daha kısa bir sürede sosyalist dünyaya varmayı düşünüyorlardı.

Lenin, emperyalist çağda bu anlayışı biraz daha değiştirdi ve emperyalist çağa uydurarak, emperyalizme karşı mücadelenin daha uygun olabileceğini ve bir yığın milli kurtuluş mücadelesinin verilmesi gerektiğini, ancak milli kurtuluş hareketlerinin ve sosyalist ülkelerin el ele vermesiyle, işçi sınıfı hareketlerinin el ele vermesiyle sosyalist düzenin kurulabileceğini savunuyordu. O da mesela 1920'lerde neredeyse Avrupa'da bir devrim olabileceğini ve Avrupa'daki devrimin de neredeyse bir dünya devriminin temeli haline gelebileceğini veya dünya devriminin 1920'lerde önemli ölçüde halledilebileceğini, bu konuda önemli bir aşamanın kat edileceğini düşünüyordu. Keza Stalin'de de böyledir. Stalin'de emperyalizmin ömrünü fazla uzatacağına, hele hele bütün sosyalist ülkelerin geriye dönüş yapacağına ve yeniden emperyalist çağın yükseleceğine dair en ufak bir kırıntı biçiminde de olsa bir düşünce yoktur. Tutarlı bir anti-emperyalist olarak, emperyalizme karşı halkların sürekli uyanık ve sürekli mücadele içinde olmasıyla, proletarya partileri önderliğinde sömürgelerin devrime kalkmasıyla ve Sovyetlerin etkin yardımıyla, emperyalizmin ömrünün çok kısaltılabileceğine, diyelim bir yüz senede, bir elli senede emperyalizmin çözüleceğine inanmaktadır. Evet, bu görüşleri savunanlar, dünya halklarının mücadelesine hem teoride hem de pratikte yol veren ustalardır.

Peki, biz bundan sonra ne gördük? Bundan sonra neredeyse emperyalizm dünya halklarını tekrar bir barışa kavuşturacakmış, neredeyse emperyalizm yeniden bir çağ başlatacakmış, neredeyse yeni ekonomik düzenlerle dünya halklarına yeni bir gelişme olanakları tanıyacakmış gibi bir ton safsatayla karşı karşıya geldik. Tabii ki, bütün bu görüşlerin biraz etkin olmasıyla, dünya halklarının kurtuluş cephesinde belli bir duraklamanın olması veya bu cephelerin içten içe parçalanması, bu cephelerin parçalanmasıyla birlikte dünya halklarında bir umutsuzluk yaşanması, bu umutsuzluğun da komünist saflarda yarattığı bölünmeler, parçalanmalar ve giderek kurtuluş mücadelelerinin seviyesinin düşmesi... Evet, bu sonuçları görebildik. Son on beş-yirmi senede emperyalizmin kendini içte restore etmesi, özellikle Amerika önderliğinde dünya emperyalizminin kapitalizmi tekrar restore etmesi, yeni sömürgeciliği geliştirmesi, birleşik askeri örgütlenmeler yaratması, ekonomik örgütlenmeler yaratması, örneğin Dünya Bankası, IMF, AET, NATO, CENTO, SEATO gibi örgütlerin ortaya çıkması yaşandı. Hem ekonomik, hem politik, hem askeri düzeyde bu tip örgütlerin ortaya çıkması, kesinlikle ABD önderliğinde emperyalizmin kendini restore etmesidir. Emperyalizmin kendini restore etmesiyle birlikte dünya sosyalist hareketine karşı başlattığı bir saldırı bile vardır, bu da inkar edilemez.

Bütün bunların sonucunda, dünya çapında kapitalizmin hala güçlü olması ve gücünü önemli oranda muhafaza etmesi, sosyalist ülkelerde özellikle üst yapıda hala eski toplumdaki kalma anlayışlar, gelenekler ve insan yapısının varlığını sürdürmesi, yine sosyalist ülkelerde sosyalist inşada işlenen bazı bürokratik hatalar sonucunda dünya komünist hareketi içinde, ister sosyalist ülkelerde, ister devrim yapmayan ülkelerin devrim yapmamış komünist partilerinde, dünya halklarına ve proleter enternasyonalizme uygun olarak yardım meselesi ve giderek sosyalist ülkeleri emperyalizme karşı nasıl ele almaları gerektiği gibi konularda, revizyonist

olarak nitelendireceğimiz, Marksizm'den sapma olarak nitelendireceğimiz bazı görüşlerin doğmasına yol açılmıştır. Bugün bu görüşlerin dünya çapında etkinlik kazanmasından da bahsedebiliriz. Adeta şöyle oluyor: Dünya çapında emperyalizme karşı, özellikle eski dünyanın bütün kalıntılarına karşı büyük bir hız kazanan dünya devrimci hareketi adeta bu hızından biraz sarsıldı veya aşırı hız onun sağda solda böyle bazı kanalların içine düşmesine yol açtı. Şimdi bunun sarsıntısı geçirilmektedir veya dünya devriminin geçirdiği bu sarsıntılar her ülkenin özgün koşullarına göre yaşanmaktadır.

*

Parti Programı

Türk burjuvazisi feodalizmin bağrında oluşurken, feodalizm de bir yandan özellikle devlet aygıtı içerisinde kendisine bir alan hazırlarken, öte yandan feodal sömürgeci yöntemlerine ek olarak kapitalizmin de sömürgeci yöntemlerini benimsiyor. Bütün bu yöntemleri birbirine karıştırarak, karmaşık bir şekilde, dört yüz-beş yüz yıllık feodal baskı sistemi yetmiyormuş gibi bir de modern kapitalizmin bütün silahlarını kuşanarak, daha da yoğunlaştırıp geliştirerek, bir baskı ameliyesine girişmiştir. Hatta program aslında bununla da yetinmiyor; tarihi temellerin biraz daha da derinine inmiştir. Feodal dönemdeki baskıları sadece Türk feodallerine has olarak ele almamış, bugünkü Kürdistan'ın yapısının şekillenmesinde Arap feodalizminin de etkilerini araştırmaya çalışmıştır. Bu konuda da doyurucu, inandırıcı kanıtlar ileriye sürebilmiştir. Bununla da yetinmemiş, köleci çağda Kürt kabilelerinin doğuşunu, aşiret haline gelişini, bugünkü topraklarına yerleşimini vermeye çalışmıştır. Tümünü bunda bilimsel sosyalizme sadık kalmaya çalışmıştır.

Bütün bunlar belki artı bir bilgi olarak gelebilir, ama öyle değildir aslında. Feodal baskıyı anlamak için çağa yönelmiş ve bugünkü çağı anlamak, bugünkü ulusal baskı sistemini anlamak için de, feodal dönemde geliştirilen baskı - özellikle Kürdistan'da hala yoğun bir şekilde feodalizm yaşandığı için- tarihte feodal dönemin bütün özellikleri kavranmaya çalışılarak, Kürdistan tarihinde, Kürdistan'daki bütün olguların anlaşılmasına çalışılmıştır.

Bu şekilde devam edegelen program, dediğimiz gibi bütün ağırlığını I. Emperyalist Savaşın sonraki Kürdistan'ın yeniden bölüştürülmesine vermiştir. Çünkü günümüzü en yakından ilgilendiren veya günümüz Kürdistan'ının şekillenmesinde en yakın etkisi veya en belirleyici etkisi olan, Arap yayılması döneminde geliştirilen baskı, feodal baskı biçimle-

ri, feodal kültür biçimleri değildir. Daha çok I. Emperyalist Savaşın sonra (keza aynı dönemdeki baskı, Türk sultanlarının baskısı mutlaka etkilemiştir, bugünün oluşmasında onun da katkısı hayli fazladır) Kürdistan üzerinde bir yandan yerel feodallerin, bir yandan genç Türk burjuvazisinin, diğer yandan İngiliz-Fransız emperyalizminin, karşılıklı savaşması sonucunda Kürdistan'ın bugünkü statüsü tayin edilmiştir. Program bunları izah etmeye ve bu konuda sistemli görüşler geliştirmeye çalışmaktadır.

Programın en belirgin özelliği, I. Emperyalist Savaşın sonra Kürdistan'ın emperyalistlerce ve onlarla uzlaşan sömürgeci güçlerle nasıl parçalandığını ve bu parçalanmanın nasıl haksız olduğunu, emperyalizmin ve sömürgeciliğin Kürdistan'daki halk yığınlarının çıkarlarını nasıl görmezlikten geldiğini, onlara en ufak bir gelişme yolu tanımadığını, onların varlıklarını bile tanımaya yanaşmadığını işlemesidir. Emperyalistler ve sömürgeciler o dönemde bu ülkenin adını ve bu ülkede yoğun olarak yaşayan halkın varlığını tanımakla birlikte, bu halka en ufak bir siyasal ve ekonomik gelişme yolu tanımamışlar ve tümüyle bunları kendi pençeleri arasında parçalamayı, kendi pençeleri arasında tutarak iliklerine kadar sömürmeyi temel ilke haline getirmişlerdir. Bu konuda zaman zaman birbirlerine karşı savaşmışlar, kimi zaman da birbirleriyle anlaşmışlardır. İngilizlerle özellikle Türk burjuvazisinin şiddetli çatışmaları ve uzlaşmaları olmuştur. Lozan'da bu böyledir, Sevr'de bu böyledir, daha sonra 1925'te Musul meselesinde bu böyledir. Bütün bunlar Kürdistan'ın yakın tarihinde cereyan eden ve bugünkü Kürdistan'ın şekillenmesine yol açan tarihi önemde olaylardır.

Evet, oldu bitti gibi görünen bu yakın tarihi geçmişe hiçbir zaman böyle bakamayız. Başkalarınca bir tarihi geçmiş olarak, tarihi bir kalıntı konusu olarak ele alınan bu görev, bizim için son derece can alıcı, son derece yakın siyasal sonuçları olan ve bugünkü yaşantımızı çok yakından ilgilendiren tarihi, siyasal nitelikte olaylardır. Biz kendimizi bu tari-

hi, siyasi olayların çizdiği bir Kürdistan'ı kabul etmeme gibi bir durumla karşı karşıya buluyoruz. Emperyalistler, sömürgeciler ve feodallerin bazen savaşarak, bazen uzlaşarak çizdikleri bir Kürdistan statüsü, bizim için kabul edilecek bir statü değildir. Bizim için üzerinde gelişmenin olacağı, partinin, halkın üzerinde özgürce gelişeceği bir statü değildir; bir halkın siyasal, ekonomik, kültürel gelişmesini bağımsızca sağlayacağı bir statü değildir. Tam tersine, bu statünün aşılması olayında, geçmişte yapılan çeşitli anlaşmalar ve hala varlığını sürdüren bu hukuki anlaşmalar sonucu kurulan siyasi rejimleri, bu siyasi rejimlerin gerçekleştirdiği talana varana dek geliştirilen ekonomik sömürü kurumlarını kabul etmemiz mümkün değildir; kabul ettiğimiz oranda da bu ülkede yaşayan, bu topraklar üzerinde yaşayan halk yığınları açısından özgürlük ve daha gelişmiş bir yaşam vaat etmemiz mümkün değildir.

Program bu konuda yeteri kadar özen göstermiştir. Mümkün olamayacağını çeşitli şekillerde tahlil geliştirerek, çeşitli alanlarda tahlil geliştirerek belirtmeye çalışmıştır. O halde biz gerek diğer parçalarda, Kürdistan'ın genelinde uğranılan baskıyı ve o parçaların emperyalistlere, işbirlikçilerine verilmesini; gerek Türkiye'deki parçanın Türkiye'nin siyasi statüsü altına girmesini ve giderek Türk burjuvazisinin bir yemliğı, bir çöplüğü durumuna getirilmesini kendimize veri olarak kabul edemeyiz veya böyle bir statüyü kabul edemeyiz.

Program özünde Misak-ı Milli'yi reddetmektedir. Diğer gruplar için, özellikle gerek reformist örgütler için olsun, yerli reformist, teslimiyetçi örgütler için olsun, sosyalşoven çizgiler, gruplar için olsun bir veri olarak işlenen Misak-ı Milli'yi hatırlayalım. Misak-ı Milli şudur: Misak-ı Milli, o zamanki Osmanlı askerlerinin ve Osmanlı ordularının kendi güçleriyle ayakta tuttıkları toprakların, Mustafa Kemal veya o zamanki Türk burjuvazisi tarafından Türk ulusuna ulusal sınır olarak gösterilmesidir. Tamamen süngü gücünün

belirlediği ve içinde her türlü ulusal ve sınıfsal baskının alabildiğince yaygınlaştığı bir sınır sistemidir. Biz bunu kendimize bir veri olarak kabul etmiyoruz. Böyle bir Misak-ı Milli sınır tespitini, bu sınırlar üzerinde bir cumhuriyetin inşasını, bu cumhuriyetin üst yapısını teşkil ettiği ekonomik yapıyı, ekonomik temeli, bu temelin sağladığı bütün sosyal ve kültürel ilişkileri kabul edemeyiz ve buna karşı bizim mücadelemiz olacaktır.

Bunların gelişmenin önünde bir engel olduğunu, gelişmeyi sağlamayan, tamamen bir halkı kapitalist egemenlik süreci içinde daha da yoksullaştıran, daha da kültürsüzleştiren, işsizleştiren ve giderek siyasi gelişme açısından da tamamen en ufak bir olanak tanımayan bir statü olarak anladığımız için ilke olarak karşı çıkılması gerektiğini söylüyor ve bunu da günümüzde en önemli bir siyasi hedef olarak koyuyoruz. Bu daha çok şunun için önemlidir: Sosyal-şoven grupların, yani Türkiye devrimine ilişkin örneğin, bir elli seneden beri boy gösteren TKP için ve daha sonra diğer grupların bu konudaki yargıları göz önüne getirilirse, bizim bu konuda ne derecede önemli bir farklılık içinde olduğumuz anlaşılır. Bizim yerel güçlerimizin sürekli bir otonomi peşinde koştuklarını hatırlarsak, bu otonomi için hiçbir zaman Misak-ı Milli'ye veya I. Emperyalist Savaş içinde çizilen sınırlara karşı çıkmadan, her parçada ayrı ayrı otonomi bölgeleri peşinde koşan bu feodal-burjuva karması görüşler ve siyasetlerle olan farkımız belirgin bir şekilde ortaya çıkar. Bu aynı zamanda Kürdistan'daki proletaryanın tarihi görevini ortaya koymaktadır.

Bu dönemde kapitalist-emperyalist ve sömürgeci güçler tarafından parçalanmış ve her parçası üzerinde ayrı ayrı bir yoksullaştırma, talan etme ve kültürsüzleştirme durumuna tanık olmuş bir ülkenin devrimcileri olarak, elli seneden beri, özellikle savaştan beri geliştirilen bütün ideolojik, kurumsal ve uygulama alanındaki baskı ve sömürüyü bugünkü yoksulluğun, bugünkü dayanılmaz hayat koşullarının biricik

nedeni saymaktayız. Biz bunlarda en ufacak bir geliştirici yön görmemekteyiz. Bu baskı ve sömürü sistemi altında ülkemizde hiçbir gelişme olamamıştır.

Tarihin, Kürdistan'daki tarihin kaba bir tablosunu çizersek, ilk çağlardan, Sümerlerin burada, Mezopotamya'da uygarlık adımını atmasından bu yana hiçbir zaman bu dönemdeki kadar bir uygarlık dışında kalma, bir tarih dışında kalma görülmemiştir. Bugün yaşanan dönem kişiliksizleşmenin, tarih dışında kalışın, tabii giderek insanlık dışında kalışın doruk noktasıdır.

Program bu konuda son derece hassas, son derece ilkeli açılımlar getirmektedir. Tüm yapıyı kişiliksizleşmiş bir yapı, bütün tarihi tarih dışına atılma olarak, bütün insan ilişkilerini uydu ilişkileri yurtsever görmeyen ilişkiler olarak ele almaktadır ve tabii ki ilkel halk kültürlerinin tümünün gelişme olanağını bulamadığını, bu alandaki yoksullukların içinde bunalıp kalan bir halkın bugün en parçalı, en geri, en dayanılmaz yoksul dönemini yaşadığını dile getirmektedir. Çağın teknoloji ve bilimin son derece geliştiği bir çağ olmasına karşılık, yine dünya halkları bir yerde sosyalizme, sınıfsız topluma doğru yönelir ve en sıcak mücadeleleri verirken, halkımızın tersi bir biçimde çağın dışında kalmış ve çağın siyasal, ekonomik, teknik, bilimsel hiçbir imkanından ve bu alanlardaki gelişmelerinden nasibini alamamış bir halk olarak, tümüyle bunların dışında kalan bir halk olarak, ne derece bir yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kaldığını, tamamen bir daha bilinmemek üzere günümüzde tam bir tasfiye sürecinde olduğunu vurgulamakta, belirtmekte ve buradan kalkarak günümüzün acil örgütsel görevlerini ve mücadele biçimlerini koymaya çalışmaktadır.

Baskıların bu yönde gelişmesi, bu baskıların içerikte, yani sosyal muhtevada feodal olması, hatta bütün yapıyı köleci ve ilkel dönemden kalmış bir tortu, bir kalıntı biçiminde ayakta tutması, çağın uluslaştırmacı, geliştirici hiçbir özelliğinin bünyesine katılamaması veya çok sınırlı olarak

katılması nedeniyle, bu halkın durumu son derece kötü olarak tasvir edilmekte, son derece gerçeğe uygun olarak tasvir edilmekte ve buradan yola çıkarak devrimin mahiyeti, niteliği ve bu devrimden çıkarı olan güçler, bu devrimin hedefleri, bu devrimin düşmanları ortaya konulmakta ve bu konuda mücadeleci unsurların örgütlenme ilkeleri veya kuracakları örgütün nitelikleri belirtilmeye çalışılmaktadır. Programın dayandığı tarihi yapı veya tarihe bakış açısı, dayandığı bu çağın yapısı, bu ve buradan bir halk için çıkardığı sonuçlar bunlar.

Peki, bu kadar çağın dışında kalmış, bu kadar tükeniş aşamasında bulunan bir halk için neler getirmektedir? Bir milli kurtuluş mücadelesinin gerekli olduğunu söylemektedir. Gelişmek için, her alanda dirilmek için bir milli kurtuluş! Ki, bunun da en yalın anlamı siyasal bir bağımsızlık olabilir, bu halkın yoğun bir şekilde katıldığı siyasal bir bağımsızlık olabilir. Devrimin hedefi budur, en acil hedef budur. Devrimin bir numaralı görevini bu şekilde gündeme koymaktadır.

Buna bağlı olarak milli bağımsızlığın gelişmesini, siyasal bağımsızlığın gelişmesini, siyasal bağımsızlığın içinde feodallerin tasfiye edilmesini şart koşturmaktadır. Feodallerin, kompradorların yaşadığı bir ülkenin bağımsız olamayacağını savunmaktadır. Öte yandan bu ülkede bazı sınıfların oluştuğunu, ulusal gruplardan bazılarının ulusal bağımsızlıktan yarar göremeyeceğini, tarihi açıdan bunların içeriğinin artık boşaltıldığını belirtmektedir. Tarihin bunlar için öngördüğü kader, ulus konusunda bir şey söylememe, bir ulusal kimlik edinememe veya hakim ulusun içinde erime biçimindedir.

Gençlik için, köylüler için, işçiler için ve bütün emekçi halk yığınları için de şunu getirmektedir: Yeniden bir dünya kurulmalıdır ve bunun yolu da ulusal bağımsızlıktan, ülkenin bağımsızlığından geçmektedir. Bütün insanlara verebileceğimiz desteğin, hatta en yakın komşu olarak yaşadığı halklara en yakın desteğin, buradaki bir bağımsızlık mücadelesinden geçeceğini ve aynı şekilde dünya halklarına karşı da bir

fayda sağlamanın, dünya halklarına karşı bir görev olarak yerine getirmenin yolunun da bir bağımsızlık mücadelesinin yükselmesi olduğunu söylemektedir. Bunda en çok çıkarı olan sınıf ve tabakaları -işçiler, köylüler, gençlik, aydın kesimler ve diğer emekçi unsurlar ve yurtseverliğini koruyabilen çeşitli feodal ve burjuva kesimler içindeki güçler olarak dile getirmektedir.

Düşman olarak da feodal kurum ve grupların hepsini, ilkel aşiretçi, aileci, kan davacı, mezhepçi ne kadar oluşum varsa hepsini hedef almakta, yine bütün bunları ayakta tutan ulusal baskıyı ve bu baskıyı uygulayan Türk burjuvazisini ve bugün bu Türk burjuvazisinin en azılı temsilcisi olan faşizmi bir numaralı hedef olarak mücadelenin önüne dikmektedir.

Bu şekilde dayandığı temelleri ortaya koyan ve mücadelede dayanacağı güçleri, gerçekleştireceği görevleri dile getiren bir program, uzun vadeli bir mücadele yöntemini öngörmektedir. Yani bu ilkelerin ancak uzun vadeli bir halk savaşıyla, çağımızda bütün yoksul halkların kullanmış oldukları bir savaş yöntemiyle yaşam bulacağını, onların savaştığı yöntemle savaşılması ve yine onların mücadele taktiklerini kullanmak gerektiğini ve tabii ki bu süreçte çeşitli örgütlerin, ittifakların kurulabileceğini söylemektedir.

Sonuç olarak da, bütün bu çabaların bir demokratik halk hükümetini yaratması gerektiğini söylemektedir. Demokratik halk hükümeti, bugünkü sömürgeci baskıların tasfiye edilmesi ve feodal baskının tasfiye edilmesi sonucunda kurulacak tek siyasi alternatiftir. Bundan başka bir siyasi alternatif düşünülemez, en devrimci kararlar böyle bir hükümet döneminde uygulanabilir. Ülkedeki toprağın adil dağıtımı, ülkedeki halkın geniş bir kültür seferberliğine, eğitim seferberliğine girişi, ülkedeki halkın kendine yeniden gelmesi, adeta yeniden dirilmesi, komşu halklarla eşit ve özgür bir temelde yeniden birlik kurması, dünya insanlık kültüründen nasibini alması, dünyadaki bilimin ve teknolojinin ürün-

lerinden yararlanabilmesi ve bütün bunlardan, gerici üretim araçlarından son derece gelişmiş üretim araçlarını yaratabilmesi bu şekilde mümkün olacaktır. Bunlar hem siyasi olan, hem de pratik olan, en acil araç olan böyle bir aygıt, siyasi aygıt ihtiyacı göstermektedir.

Kısaca bu kadar örgütlenme, bu kadar mücadele, bu kadar savaş ile giderek böyle bir aygıt yaratılırsa, Kürdistan'daki halk yığınlarının kaderini dışta ve içteki güçlere karşı savunabilecek böyle bir aygıt geliştirilirse, en başta yerel halkın çıkarlarını savunmak, komşu halkların çıkarlarını savunmak, giderek bütün dünya halklarının çıkarlarını savunmak mümkündür. Böylece dünya halklarının mücadelesine en önemli katkıyı vermiş, bu konuda proleter enternasyonalizmin bize yüklediği görevi de en sağlıklı bir şekilde yerine getirmiş olacağız. Başka hiçbir gelişme yolu görülememiştir; program bunun dışında ülkede daha da insani olabilecek, daha da yurtseverce olabilecek bir gelişme yolunu tanımamaktadır. Program bunun dışında bütün yolların, bütün alternatiflerin, bütün aygıtların (kimisi parlamentoya koşar, kimisi daha çok "yol, fabrika" der, kimisi de asimilasyonun hızlandırılmasını ister) ölüme, tükenişe giden yollar olduğunu ilan ediyor.

Demokratik bir halk hükümetinin kurulması şüphesiz çok çetrefil bir sorundur. Ülkenin tümünde birdenbire gerçekleşmez. Bugün bile bir kentte bir devrimci komite kurabilirsek, buradaki halkın yerel ihtiyaçlarından tutun halkı dışarıya karşı savunmaya kadar bütün görevlerin hepsini üstlenirsek, bu ne olur? Bu, ileride kurulacak bir hükümetin ufak bir organı olur. Bunun gibi yüz tane yaratsak, iki yüz tane sömürgeci orduya karşı kurtaracağımız bölge yaratsak, tabii ki böyle bir hükümet teorik olmaktan çıkar, pratik canlı bir gerçek haline gelir. Eğer bizim mücadelemiz sürekli kendisine alan yaratırsa, feodallerin etkinliğini, polisin etkinliğini daha çok bölgede kırsa ve bütün bunların sonucu güçlü gerilla hareketleriyle sömürgeci orduyu işlemez

hale getirirse, böyle bir hükümetin dayanacağı bazı aygıtları, ilk komiteleri, ilk konseyleri veya böyle bir hükümetin dayanacağı ilk şekillenmeleri ortaya çıkarabilir.

Bütün bu süreçleri yaşamadan, böyle bir halk hükümeti olarak ortaya çıkamayacağımız açıktır. Çıkarsak, bu çok soyut, çok hayali bir iş yaptığımız anlamına gelecektir. Ama tabii ki biz bu koşulları yaratsak da, doğal olarak bizim karşımıza dikilecek hedefin böyle bir hükümet olacağı, sadece siyasi iktidar aygıtı olarak, bir kurtuluş aygıtı olarak değil, elde edilen ulusal bağımsızlığı savunmada olsun, içteki feodalleri aşmada yani içteki demokrasiyi sağlamada olsun, tek siyasi alternatifin, en elverişli siyasal aracın bu olduğunu ve bu aracın da uzun vadeli bir halk savaşı süreci içinde yaratılabileceğini söylemiş olmakta veya formüle etmektedir.

Halk hükümetinin kurulması en önemli bir görev olarak belirtilmiştir. Daha sonra böyle bir hükümetin önderliğinde girilecek işler vardır; eğitim alanında, kültürel gelişme alanında, ekonominin inşa safhasında, sanayiin yeniden inşa safhasında geliştirilecek işler gibi... Ama ekonominin tarım, ticari, mali, bütün bu alanlarda nasıl bir şekillenme yaratacağı, hükümetin o zamanki yıllık kararnameleriyle, yıllık programıyla belirlenecektir. Bu konuda programa fazla bir not düşülmesi zaten mümkün değildir. Tabii ki bütün bu hükümetin alacağı tedbirlerle giderek bir demokratik halk diktatörlüğünün, yani kısaca bağımsız bir halk cumhuriyetinin bu topraklarda doğması ve kurulmasıyla birlikte, Orta-doğu'da halklar arasında devrimci düşüncenin geliştirilmesinin, gerek devrimi gerçekleştirmiş ülkeler, gerek devrimci sosyalist güçler, gerek diğer demokratik yurtsever güçler olsun, bunlar arasında daha sağlıklı, daha eşit ve özgür ilişkiler kurulmasının zemini oluşur. Örneğin gerektiğinde bir (programa bu düşülmemiştir, ama ikinci ele alışı belirteceğiz) bölge çapında bir cumhuriyetler birliği yaratmayı, böyle bir siyasal birlik yaratılmasa bile, hiç olmazsa halkların özgür ve eşit bir temelde bir araya getirilmesini, bütün güçler

arasında dayanışmayı, yoğun bir ilişki alışverişini düzenleyebileceğini ve daha çok halkların çıkarına bunu yapabileceğini belirtmekte ve böyle bir siyasal rejimin bunları yapabileceğini söylemektedir.

Bütün bunların sonucunda bakıyoruz ki, bir mücadele grubu olarak bugün önümüze aldığımız böyle bir program, bizi ülkenin devrimci siyasal bir örgütü olmaya götürmektedir. Program bu konuda eğer kadrolarımız, çalışma hazırlıklarımız yeterliyse, böyle bir örgütlü güç haline gelmemiz gerektiğini ve siyasi bir güç haline gelen, siyasal mücadeleyi kendine temel bir mücadele olarak alan böyle bir örgütün de bu hedeflerini gerçekleştirmek için ciddi mücadele, savaş biçimlerine yönelmesi gerektiğini işlemektedir.

Tüm bunlardan sonra söylenebilecek şey, programın aslında sosyalist öğretiden yararlanarak ülke halkının kurtuluşunun biricik yolunu gösterdiği, bunun nereden ve nasıl inşa edileceğini ve mümkün olabileceğini belirttiğidir. Program, dünya halklarının bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm doğrultusundaki mücadelelerine büyük bir ittifak gücü olarak bakmaktadır. Sosyalist ülkeleri büyük bir müttefik olarak görmektedir. Kendilerini bunların doğal müttefiki saymaktadır. Dünya işçi sınıfı ve demokratik halk hareketlerini yine kendisine en yakın müttefik olarak seçmektedir. İlerici insanlığın bütün kazanımlarını kendisine bir miras olarak devralmaktadır. Ve tüm bu temeller üzerinde ulusal baskıların, feodal baskıların yer almayacağı, bunların tamamen tasfiye edilmiş olduğu bir ülkede, insanların normal gelişme yoluna, tarihsel gelişme doğrultusuna girebileceğini ve bu yolda hızlı adımlar atabileceğini, yüzyıllardan beri yaşanan adeta yerinde sayma, adeta gerisin geriye gitme durumunu büyük adımlarla yok edebileceğini ve hatta kapitalist uygarlığın içinde bulunan bir ülkenin de çok ilerisine gidebileceğini, böylece sosyalist sistemin yandaşı bir ülke haline gelebileceğini, böyle bir ülke haline gelmek için böyle bir programın çizdiği yolun biricik yol olacağını dile getirmektedir.

Yine son olarak, Kürdistan'ın diğer bölümlerinde de parçalanmanın (haksız bir parçalanma, emperyalizmin, sömürgecilerin çıkarları doğrultusunda bir parçalanma olduğu için) süreç içerisinde tasfiye edilmesi ve her parçadaki halkın kendi özgücüne dayanarak bir mücadele vermesi gerektiğini, tarihte haksız bir şekilde bölünüp parçalanan bu yapının bu sefer daha demokratik bir temelde, ulusal baskıdan arınmış bir şekilde ve her parçadaki halkın özgür iradesiyle (ki bunların hepsini sosyalizmin önderliğini gerektiren şeyler olduğu için söylüyoruz) özgürce bir yöntemle bir araya gelebileceğini belirtmekte; giderek tarih içerisinde yok olmuş bir halk, yok olan bir ülke yerine, sosyalizmin önderliğinde bağımsız, demokratik, giderek sosyalist doğrultuya yönelmiş bir ülkeyi vaat etmektedir.

Programın özü veya son sözleri bunlardır aslında. Ama tüm bunların gerçekleşmesi, tüm bunların içerik kazanması için de, gerektiğinde yüz senelik dışı dış bir mücadelenin verilmesi gerektiğini, bütün bu yolların zorluklarla dolu olacağını söylemeliyiz. Bu konuda bir hayale kapılmamak gerekir. Program, hele hele barışçıl mücadele şekilleriyle böyle bir amaca ulaşılmayacağını daha başından belirtmekte ve en zorlu mücadelelerin, çok kanlı savaşların, çok kanlı mücadele biçimlerinin verileceğini de peşinen kabul etmektedir. Ama bütün bunlarda bir zarar görmemekte, yani çok mücadele olacak, çok kan dökülecek diye en ufacık bir olumsuzluk görmemektedir. Tam tersine, akıtılacak kanların, kazanılacak özgürlüğün suyu olacağını belirtmektedir.

Programın daha da genişletilmiş bir muhtevası üzerinde bu toplantıda konuşmayı gereksiz görüyorum. Çünkü bu konuda bir açıklama daha yapılmıştır, hepiniz bunu belki okumuşsunuzdur. O açıklamalar, bu programı biraz daha açmakta, biraz daha işlemektedir. Zaten eğer mümkün olursa, önümüzdeki dönemlerde de özellikle teorik çalışmalara fırsat bulursak, programın daha çok açıklanmasını, daha derinliğine bir araştırma temeline dayanan bir açıklamasını da

yapabileceğimizi ve bu konuda daha somut yaklaşımlarla ortaya çıkabileceğimizi rahatlıkla söyleyebilirim. Ama bugünkü şartlarda sergilediğimiz yaklaşımlarımızda bile söylenen ilkelerin son derece devrimci ilkeler olduğunu, bu ilkelerin reddedilemeyeceğini ve tamamen geliştirilebileceğini, bunların Kürdistan'daki bütün yurtsever demokratik güçlerin etrafında örgütlenebileceği ilkeler olacağını, nitekim günümüzde de bu ilkelere epey yurtsever bir taban yarattığını, epey gruplaşmaya yol açtığını, epey mücadeleye yol açtığını gördüğümüzü söylemekteyiz. Yine zamanla bu ilkelerin giderek bir orduya kavuşacağını, güçlü halk cephelerine kavuşacağını ve bu programın mutlaka bir gün kendi doğal siyasi sonucunu yaratacağını, yani bir demokratik halk hükümeti yaratarak son bulacağını, bunun yerine daha yeni koşulları dikkate alan, yeni koşulların somut tahliline dayanan ve bu sefer sosyalist inşayı, giderek sınıfsız topluma yönelmeyi amaçlayan bir programın getirilebileceğini gerekli görmektedir. Program bu konuda da yeteri kadar hassasiyeti göstermiştir.

Sosyalist aşama için fazla bir şey söylenmemiştir. Çünkü ulusal baskı ve her türlü feodal parçalanmışlık şartlarında sosyalizmi öne sürmek, eğer bilinçli bir ihanet değilse tamamen bir dangalaklıktır aslında. Böyle bir şeye düşmek için de bu tür şeyleri fazla işlememiştir program. Daha ulusal bağımsızlığın, daha demokrasinin en ilkel adımlarını bile atamamış bir halkın önüne şimdiden bu tip görevlerin konulamayacağını, en yakın hedefler için bile en ciddi bir mücadele ve örgütün gelişmediği bu ortamda daha iddialı programlarla ortaya çıkılamayacağını bilmek durumundayız. Hele hele bazı işbirlikçi gruplar gibi "Kürdistan'da demokrasi geliyor" veya "Kürdistan'da sosyalizmi kuracağız" demek, ulusal baskının ve feodal ağaların egemenliği altında olan bir yerde, bu tip şeyleri ileri sürmek, bilinçli bir ihanet değilse, olsa olsa bir dangalaklık ürünü, olsa olsa yüreğinde

demokrasinin, bağımsızlığın ne olduğunu bilemeyen uşak bir kafanın ürünü olabilir.

Bütün bunlar daha da işlenebilecek konulardır. Program olsun, açıklama broşürü olsun, bütün bunlar bizi daha geniş araştırmalar yapmaya, daha doyurucu tespitler yapmaya adeta çağırmaktadır. Tabii ki bütün bunlardan nasibini alan arkadaşlar, hassasiyeti olan arkadaşlar, gereken sonuçları çıkaracaklar ve programın ilkelerini gerçek şekline büründürceklerdir. Ayrıca mücadelenin boy atmasıyla birlikte bu ilkeler somutluk kazanacak, bunlar yine teoride bizi daha verimli sonuçlara götürecektir. Şimdilik programın konuluğu veya bu konudaki taslağın sunulduğu böyledir. Siz de bu konuda kendi görüşlerinizi bildirirseniz iyi olur veya gereklidir, iyi olur değil şarttır.

Mazlum DOĞAN: Benim belirtebileceğim, ekleyeceğim hiçbir şey yok. Hem özüne, hem biçimine katılıyorum. Ancak bir yerde, 'devlet mülkiyeti' diye son kısımda ... oranında değiştirilmesi uygun olur, onun yerine kamu mülkiyeti biçiminde (....)*

A-4

(Şahin Dönmez): Programda tarih, çağ ve bugünkü ülkenin somutu hakkında getirilen görüşlere olduğu gibi katılıyorum, eklenecek bir şey bulamıyorum.

Bişar (A. Haydar Kaytan): Programa ben de aynen katılıyorum. Önemli olan programın asgari görevlerinin yerine getirilmesi için örgütlenmeyi geliştirmemiz ve bu doğrultuda pratik çabalar göstermemizdir.

A-1

(Duran Kalkan): Program taslağı, siyasi görüşlerimizi ve önümüzdeki asgari görevleri tam olarak koymuş, bütün getirilenlere katılıyorum. Yalnız tarih kısmının biraz üzerinde

düşünüyorum, bu konuda arkadaşların açıklamaları tatmin etti, bu haliyle katılıyorum.

(.....) : Programa ben de genel olarak katılıyorum. Yalnız bir bölümde, gerektiği anda değişik mücadele biçimlerinin kullanılamayacağı, yani barışçıl mücadelenin kullanılamayacağı ifade ediliyor. (...) Bir de silahlı mücadelenin ilkeleştirilmesi gerekir. Programda nasıl kabul ediliyor? Halk ordusunun inşası biçiminde tabir ediliyor silahlı mücadele. Halk ordusunun inşası, zaten örgütlenmenin bir görevidir. Bunun yanında silahlı mücadeleyi ilke olarak koymak gerekir.

A-2

(Cemil Bayık): Programın genel ilkelerine katılıyorum. Yalnız Kürdistan'ın genel özellikleri sıralanırken "b" şıkkında, emperyalizmin Kürdistan'ı bir yeni sömürge olarak değerlendirmesi ve buna bağlı olarak, dört sömürgeci devletin klasik sömürge statüsü içinde olması görüşüne katılmıyorum. Hiçbir zaman emperyalizmin Kürdistan'da yeni sömürge politikası görülmemiş. Ne ekonomik sömürgeciliği, ne kültürel alandaki sömürgeciliği, ne askeri alandaki sömürgeciliği var.

Sosyalizm ve Örgütlenme

Tarihe baktığımızda çok çeşitli ideolojilerin oluştuğunu, bu ideolojilerin önderlik ettiği bir yığın örgütlenmenin şekil bulduğunu ve bunların hepsinin çeşitli siyasal organizasyonlara yol açtığını biliyoruz. Ve yine tarihe bakmaya devam edersek, dünyada güçlü bir ideoloji nereden çıkmışsa, hangi dönemde çıkmışsa, o ideolojinin kavradığı insanlar mutlaka çağının devlet güçleriyle, o dönemdeki siyasal güçlerle çatışmışlardır. Eğer o ideolojinin temsil ettiği görüşler çağın ilerisinde ise, geri siyasal yapıları parçalayıp yerine yeni siyasal yapılar, yani üst yapılar çıkarabilmişlerdir. Özellikle siyasal ideolojiler devlete ilişkin olarak, toplumun gelişmesine ilişkin olarak ortaya çıkan her ideoloji, örgütlendirdiği ve savaşa soktuğu insanlarla mutlaka bir siyasal gelişmeye yol açmıştır.

Ama yine tarihte şunu da görüyoruz: Ne zamanki bir ideoloji siyasal soruna yönelmemiştir, siyasal devlet meselesine yönelmemiştir, siyasi kurumlara ilişkin olarak benzer örgütlenmeler içine girememiştir, o ideoloji bir tarikat kurumuna dönüşüp giderek bir mezhep haline gelmiş, giderek fosilleşmiş, kalıntı halinde bir düşünce taslağı ve bu sefer tutuculuğun hizmetinde eski geri yapının, eski siyasal yapının hizmetinde bir din durumuna düşmüştür. Gerçekte başlangıçta ilerici olan bir ideoloji, eğer siyasi hedefe yönelmemişse, yani bir nolu hedef olarak siyasal çalışmaları ön plana almamışsa, o ideoloji giderek gerici siyasal iktidarların emrinde bir din durumuna getirilmiş, halkların afyonlaştırılmasında, uyutulmasında bir din durumuna indirgenmiştir. Bu ideolojilerin tabii ki halkların kurtuluşunda ileriye sürecekleri bir şeyler olmadığı gibi, tam tersine onların uyutulmasında ve bunu yüzyıllar boyu yapmasında çok önemli rolleri olmuştur.

Bu konuda Marks şöyle der: "İktidar veya politikayla uğraşmalı mıdır işçi sınıfı? Evet, uğraşmalı; eğer politikayla uğraşmazsa, bunlar ortaçağ Hristiyanları gibi sadece cenneti hayal edeceklerdir." Şunu da ekleyebiliriz: Bugünkü siyasal iktidarın elinde bunlar salt birer uyutma aracı olarak görev göreceklerdir. Marks bunu niye söylüyor? Sosyalizm için ve kendi öğretisinin başına da böyle bir şeyin gelmemesi için söylüyor. İşçi sınıfının politik mücadeleden alıkonulmaması, bir an önce işçi sınıfının politik mücadeleye yükselmesi ve sosyalistlerin bir an önce siyasal mücadeleye ağırlıklarını koyması gerektiğini, eğer bundan vazgeçilirse Hristiyanlık gibi bir din olacağını ve bu dinin de halkların afyonla uyutulmasına veya tam bir hayalle yaşamasına yol açacağını, ki bunun da siyasal iktidarlar için en büyük yardımcı veya siyasal iktidarların çıkarlarını dile getiren gerici bir ütopya olacağını belirtiyor.

Elbette ki biz böyle bir duruma düşmek istemeyiz. Bu kadar ideolojik bir gelişme içinde yüzen kişiler olarak, bizlerin ciddi siyasal hedeflere yönelmeden, kendimizi saygıdeğer bir güç haline getiremeyeceğimiz açıktır. Tarihte bunun örnekleri çoktur. Hangi din gösterilmesin ki, bugün siyasal iktidara yönelmemiştir? Yine hangi düşünürü görmeyelim ki, o siyasal sorunu işlememiştir? Hepsi bu konuda düşüncelerinin ağırlık merkezine devleti koymuşlar, buna ilişkin olarak bazı önerilerde bulunabilmişler ve ancak bunlar siyasal bazı gelişmelere yol açabilmişlerdir. Bu tip öğretiler, tarihin gelişmesinde belirli dönemlerde, belirli zamanlarda ilerici bir rol, tayin edici bir rol oynamışlardır. Bütün öğretilerin kaderi böyledir. Hele hele bütün siyasal öğretiler, siyasal soruna yani devlet sorununa yönelme, toplumsal gelişmeyi sağlamak için, özellikle o ideolojilerin vaat ettiği 'cenneti' yaratmak için siyasal soruna yönelme, toplumsal gerçeğin en yoğunlaşmış ifadesi olan siyasal devlet gerçeğine yönelme ve bunu çözme, çözüme götürme durumunu bir nolu sorun olarak önlerine koymuşlardır. Bu konuda yoğun

aba harcayanlar, tarihin gelişmesine ve tabii ki halkların gelişmesine katkıda bulunmuşlardır.

Burjuva milliyetçi ideolojinin, feodal ideolojinin, kölecî dönemde ortaya çıkan çeşitli ideolojik biçimlerin, hatta daha da geriye gidersek, ilkel komünal toplumun büyüclük biçiminde ortaya çıkardığı düşünce biçimlerinin toplumların gelişmesinde nasıl siyasi araçlar yarattıklarını ve bu siyasi araçların ekonominin gelişmesinde, üretim güçlerinin gelişmesinde, bilimin gelişmesinde ne derece önemli rol oynamış olduklarını tabii ki, teker teker belirtmeyiz. Ancak bütün bu dönemlerdeki ideolojilerin siyasi üst yapıya yöneldikleri zamanlar çok önemli gelişmeler yarattıklarını ve bu ideolojilerin gerçekten adına ihtilalci diyebileceğimiz yegane biçimler olduğunu, ama bunun yanında siyasi iktidara yönelmeyen, siyasi sorunu kendisine temel yapmayan ideolojilerin de gerici siyasal iktidarların emrinde bir uyutma aracı olduklarını, çeşitli tarikat ve mezhep durumuna dönüştürüldüklerini ve bu mezhep durumuna düşürülmüş ideolojilerin de gerçekten halkların ekonomik ve siyasal gelişmelerinde birer köstekleyici bağ durumuna düştüklerini rahatlıkla söyleyebiliriz.

Bunu niçin söylüyoruz? Tabii ki sosyalizmin örgütlenmesinin, komünistler ve komünist düşüncenin örgütlenmesinin rolünü, yönünü belirtmek açısından söylüyoruz, tarihe bu yönde eğilmek gerektiğini belirtiyoruz. Marks, bir Hristiyan dini durumuna düşmek, yani tamamen mensuplarını ilkel dünya hayalleriyle aldatmak istemiyorsa, sosyalist öğretinin siyasal iktidar meselesine yönelmek zorunda olduğunu belirtiyordu. Biz bu gerçeği kendimiz için bin kat daha vurgulayarak söyleyebiliriz. Kürdistan'da sosyalizm bir ütopya, aydınların elinde bir gevezelik aracı, kültür tartışmasında kullanılacak bir araç haline getirilmek istenmiyorsa, bu öğretiyi siyasal mücadelede bir araç haline veya siyasal mücadeleyi yaratan gerçek bir ideolojik temel haline getirmeliyiz. Evet, kısaca önümüzdeki sosyalizm, ister örgütlenmede,

ister mücadelede devlet dışı sorunlarla fazla uğraştırmamalıdır. Salt devlet düzeyinde de değil, siyasal çalışmaları parti düzeyine, bir ulusal cephe düzeyine de indirirsek, bütün bu konuları da kapsamak şartıyla, sosyalizm bizi siyasal ve giderek bunun en yoğunlaşmış ifadesi olan devlet meselesine yöneltmelidir.

Sosyalizmin ustaları, sosyalizmin yaratıcıları kendi öğretilerini gerçekten bu şekilde tanımlamışlardır. Bunun proleter devrimcilerin emrinde, siyasal iktidarın zapt edilmesinde bir araç olarak, bir görüş birliği, program temeli sağlayan bir öğreti olarak ele alınması gerektiğini savunmuşlardır. Bunun bir dogma, bir mezhep haline getirilmesini her zaman eleştirmişlerdir.

Neden bunun önemini vurguluyoruz? Şundan dolayı vurguluyoruz: Çağımızda feodal ve burjuva ideolojilerin kaderi bellidir. Feodal ideolojiler, bugünkü siyasal iktidarların bünyesinde ve ister ulusal gelişme, ister demokratik gelişmenin önünde, yine halkların yaşam şartlarını daha da iyileştirecek ulusal ve demokratik mücadelelerin önünde tamamen bir köstek, bir engel durumuna getirilmiştir. Feodal ideolojiler, halkların uyutulmasında, faşizme, gericiliğe götürülmesinde bir araç olarak hizmet görmektedirler. Bu ideolojilerin, devrimci iktidarın zapt edilmesinde rolleri şurada kalsın, tam tersine gerici siyasal iktidarların sürdürülmesinde önemli görevleri vardır. Bu siyasal iktidarlar, bu ideolojileri iyice kullanmaktadırlar. Emperyalizm ve işbirlikçileri, mezhep çatışmalarında, dinsel görüşlerin ayakta tutulmasında, uluslaşmanın ve demokratik mücadelenin engellenmesinde hep bu ideolojiden yararlanabilmektedirler. Öte yandan burjuva milliyetçiliği günümüzde, özellikle siyasal iktidarın değiştirilmesinde bir araç olarak rol oynuyor. Çeşitli türden burjuva milliyetçiliği, bir de kozmopolitizm, halkların ulusal bağımsızlık, giderek demokratik iktidar mücadelelerinin örtbas edilmesini sağlamakta ve böyle bir sorunlarının olmadığını göstermek için ne lazımsa onu yapmaktadır. Burju-

va milliyetçiliği günümüzde devleti değiştirmek, devleti emekçi sınıfların çıkarları doğrultusunda bir araç haline getirmek için çaba harcamıyor. Tam tersine mevcut gerici diktatörlüklerin, gerici iktidarların savunulmasından, sürdürülmesinden yana, halklar üzerinde baskı ve sömürünün gizlenme kaynağı olan ve burjuvazinin yoğunlaşmış çıkarlarını dile getiren bu aygıtların birkaç reformla değiştirilmesinden, ama daha çok da muhafazakarca sürdürülmesinden yana bir görev, bir işlev yüklemişlerdir. Bu ideolojilerin dünya halklarına bugünkü koşullarda verebilecekleri bir şey yoktur, tam tersine dünya halklarına zararları hayli fazladır.

Tabii bu ideolojiler kendiliğinden bu duruma düşmemişlerdir. Bu ideolojilerin bu duruma düşmeleri, sosyalizm gibi dünya halklarının ufuklarını açan, dünya halklarına yeni bir dünya vaat eden bir ideolojinin ortaya çıkmasıyla yakından ilintilidir. Sosyalizm bir ideoloji olarak ortaya çıkmasıyla, gelmiş geçmiş bütün görüşlerin eleştirisini yapmış; adeta bu ideolojilerin ne mal olduğunu ortaya koymuş ve bunlar hakkında kesin hükmünü vermiştir. Nedir bu hüküm? Bunlar geriletici bir engelden başka bir şey değildirler. Peki, bunun yanında neyi göstermiştir? Halklara sonsuz bir gelişme ufku göstermiştir. Halkların bu ideolojinin kılavuzluğunda evreni tespit edebileceklerini, maddeyi büyük değişikliklere uğratabileceklerini, üretim güçlerini ve bilimi müthiş geliştirebileceklerini, toplumsal gelişmeyi oldukça hızlandırabileceklerini göstermiştir. Bilimsel bir şekilde nesnel bilgilerin günümüze kadarki yoğunlaşmasını temel alarak, toplumsal pratiklerin tümünü kendisine temel alarak bunu gösterebilmiştir.

Böyle bir ideolojinin ülkede uygulanmasına çalışılırken, bir ütopya olarak sadece reformların gerçekleşmesinde bir araç olarak kullanılmasına ve birtakım kültürel hakların elde edilmesinde, kültürün araştırılmasında bir araç olarak kullanılmasına elbette göz yumamayız. Yine devlet dışı konularda

bu ideolojinin bu şekilde ele alınmasına karşı olduğumuz gibi, bu ideolojinin böyle gevşek örgütlenmelerle, ihtilalci olmayan yapılarla tehdit edilmesine de karşı durulmuştur. Bu ideolojiye bulaşanların, böyle bir öğretinin yüceliğini kavraması gerektiği ve bu öğretiyi kavramış unsurların da gerçekten farklı bir dünya yaratmakla görevli oldukları; bir mezhepçi, bir reformist klik gibi değil, halkların gelişmesinin önündeki bütün karanlıkları aydınlatan ve onları sürekli aydınlığa davet eden bir anlayışın temsilcileri olmaları gerektiği ve her şeyden önce de siyasal iktidarla kıyasıya bir mücadele yaptıkları için bu siyasal iktidarın elindeki bütün araçların bütün özelliklerini göz önüne getirerek, aynı şekilde çok güçlü bir örgütlenmeyle bir halka yol göstermeleri ve güçlü örgütsel yapılarla bir halkın karşısına çıkmaları gerektiği açıktır. Bu ideolojinin başka türlü örgütlenmesi, başka türlü halkların somut şartlarıyla kaynaştırılması, halklara gitmesi mümkün değildir.

Böyle bir ideolojiyle donanmış kadroların gevşek örgütlenmelerle ortaya çıkmalarına, halklara bir siyasal hedef göstermemelerine, onların birtakım yan kültürel sorunlarının aydınlatılmasında, yine ekonomik, demokratik veya sınırlı ulusal bazı hakların elde edilmesinde bir araç olarak soy-suzlaştırılmasına ve bayağılaştırılmasına elbette ki göz yummayız. Bir öğretinin kaderi bu şekilde açılırsa veya bir öğreti böyle şeylerle karşılaşır, o öğreti gerçekten bir mezhep durumuna düşmüş demektir. Eğer bir öğreti mezhep durumuna düşürülmüşse, bunun yapacağı teşkilatlanma bir klüp veya dernek olmaktan öteye gidemez.

Halkların da son derece yüce amaçları vardır. Onlar hiçbir zaman geleceğe ilişkin umutlarını yitirmemişlerdir, bunu unutmayalım. Geleceği unutan, gelecek hakkında soylu iddiaları olmayan, iddiaları ve gelecek için büyük umutları olmadığı için de günübirlik halinde yaşayan ve "ne yaparsak bugün yapalım, ne yiyeceksek bugün yiyelim, yarın bizi ilgilendirmez" diyen sınıfların tavrı değildir halk sınıflarının

tavır. Bir emperyalist sınıfın, bir küçük burjuva sınıfın, bir burjuva sınıfın, feodal sınıfın geleceği yoktur; geleceği olmadığı için bunların umutları da yoktur. Bunlar bu anlamda temel sınıflar oldukları için, elbette ki sosyalizm gibi umut verici bir ideolojiyi benimseyemezler. Bu ideolojinin mezhep durumuna düşürülmesiyle bu sınıfların elinde bir araç olarak kullanılacağı ve araç olarak kullanılmaya başlamasıyla birlikte halkların elinde bir eylem kılavuzu değil, tamamen bir safsata toplamı haline geleceği ve böylece bir siyasal oportünizm biçimine bürüneceği açıktır.

Kısaca buradaki sosyalist öğretiyi böyle bayağılaşmış, fosilleşmiş biçimlerle teşkil ettiremeyiz, uygulayamayız veya böyle bir öğretiyi günlük acayip sorunlarla adeta bir çamura batıramayız. Bu ideolojinin bizden isteyebileceği formasyonu, bir yerde ruh yüceliğini ve halklar önünde sürekli kılavuz teşkil etme özelliğini kendi şahsımızda taşımalıyız. Geleceği olmayan sınıfların unsurları, temsilcileri gibi davranılamaz. Aslında bu konuda bazı kavramlar epey bayağılaştığı, kalitesi epey düştüğü için, bugün sosyalizm sokak gezvezelerinin ağzında bir çiklet durumuna getirilmiştir. Sosyalizmin önder güçleri ortaya çıktıkları zaman öğretilerine hiçbir zaman bu şekilde bakamazlardı. Ama bugün her soydan burjuvazinin ağzında bir çiklet durumuna getirilmiştir. Hatta ve hatta bizdeki yapı da öyle sosyalizmin yüceliğini bütünüyle kavramış değildir; belki çok az unsur bunun bilincindedir veya bu bilinç içinde hareket etmektedir.

Biz sosyalizmi siyasal sorunun çözülmesinde daha çok bir eylem kılavuzu olarak ele alacağız. Ve eğer böyle ele alacaksak, mutlaka bunun teşkilatlanmasını da bir siyasal iktidar savaşını verecek bir örgüt halinde ele almalıyız. Bu onun için teknik bir sorun veya birtakım basit pratiklerle halledilecek bir iş değildir.

Biz her ne kadar başlangıçta sosyalizmi çıraklar rolünde ele aldıysak da, bu bizim her zaman sosyalizmi bu şekilde ele alacağımızı ve çırak olarak kalacağımızı göstermez. Mut-

laka böyle bir öğretinin temsilcisi olarak, böyle bir öğretinin savunucusu olarak, bunun en önemli koşulu olarak bulunan ülkenin siyasal iktidar meselesine uygulayarak, mevcut gerici iktidarı parçalamada bir araç olarak, bir eylem kılavuzu olarak kullanarak üzerimize düşeni yapacağız. Bu açıdan da daha ilk günden beri (tabii ki arkadaşların yetişmeye ihtiyaçları olduğu için) sorunun fazla derinliğini içereemedik; ne bunun pratiğe aktarılmasını ne de teorik gereksinmelerinin nasıl karşılanması gerektiğini fazla işleyemedik. Ama gerekliydi veya biz sadece belli bir pratik yaşamak için, arkadaşlara belli ölçülerde kendilerini yetiştirme olanağı tanımak için böyle yaptık.

Bu kadar yetişip pratik faaliyette bulunacaklar, adeta temsilcilik rolüne çıkacaklar, ama öte yandan hala ilkel, örgütsüz yığın durumunda kalacaklar; bu sosyalizm açısından affedilmez bir durumdur. Bu ideolojiye saygımız varsa, bizim açımızdan da bunun bu şekilde sürdürülmesi kesinlikle kabul edilemez. Bu öğretiyle nereye gideceğiz, bu öğretiyle nasıl örgütleneceğiz? Arkadaşlar eğer böyle bir öğretiye saygılılarsa bunu nasıl örgütleyecekler? Bunun siyasal teşkilatlanmasını nasıl yapacaklar? Ustalar bu konuyu nasıl halletmişler, bu konuda neler yapmışlardır? Bunları bilmeyen kişilerin bugün sosyalist bir önder olarak ortaya çıkması pek mümkün değildir.

Arkadaşlar sosyalistlerin inceliğini, sosyalistlerin ruh yüksekliğini, cesaret, mertlik, bilinç ve fedakarlık düzeyini iyice idrak edememiş olabilirler. Ama şu da unutulmamalıdır ki, böyle bir ideoloji insandan kesinlikle bu tip özellikleri beklemektedir. Bilinçte, cesarette, sorunların çözümünde bilinçlenmesi ile eşsiz veya örnek bir insan durumdadır. Bu durumu karşılamayan arkadaşların elbette ki sosyalizmin sorunlarını ciddi olarak tartışmaları mümkün değildir. Yığınlarla insanın bugün her türden sosyalizmin sorunlarını tartıştığını görmekteyiz, ama hiç kimse bunu insanlığın

istediği bir biçime kavuşturamıyor, insanlığın istediği m¼cadeleyi ç¼zemiyor, g¼ğ¼sleyemiyor.

Sosyalizmin kaderi şu şekilde ele alınamaz: Bir ¼lke ki her bakımdan s¼m¼r¼ ve baskı altında ezilecek, ama b¼yle bir sosyalizm bu sorunlarla ilgilenmeyecek veya bu sorunların kıyısında, kenarında gezerek g¼n¼n¼ g¼n etmeye çalışacak! D¼nyada her t¼rl¼ ideoloji b¼yle davranabilir, ama sosyalizm hiçbir zaman bu şekilde davranamaz. Sosyalizm bu durumda yaşayan halkların saflarına girdiği zaman, adeta bir dinamit kutusu gibidir. S¼rekli patlamalarla, s¼rekli o toplumda irin olan şeyleri patlatmakla kendisine yol açar. Bırakalım sosyalizmi, tarihte hatırlarsak, bir İslam ideolojisinin doğduğu şartları, İslamlığın bile doğarken yarattığı patlamalar, onun yol aıtığı savaşlar ne kadar ç¼ktur. Bug¼n bile baktığımızda, bizi hayretler içinde bırakan ne kadar siyasal eylem gerçekteşirmiştir. En beğenmediğimiz bilgi, "din" diye nitelendirdiğimiz ideolojiler bile tarihte ne kadar siyasal savaşıma girmişlerdir, ne kadar insanı peşlerinde s¼r¼klemiřlerdir, ne kadar halkları ayaklandırmışlardır. Hem sosyalizmin en y¼ce, en ilerici bir ideoloji olduğunu s¼yleyeceđiz, hem de bu ideoloji yıllarca bizim ¼lke, halk saflarında çalışacak ve hiçbir ciddi saptamaya, ciddi çatışmaya yol açmayacaktır. Bu, sosyalizm olamaz veya bu şekildeki bir sosyalizm, sosyalizm değil, başka bir şeydir; bir mezheptir veya sosyalizmin bir karikat¼r¼d¼r.

Arkadaşlar sosyalist olmakta kararlılırsa, sosyalist olarak yaşamakta iddialılırsa, b¼t¼n geri y¼nlerini g¼z ¼n¼ne getirmek, sosyalizmin gerektirdiği ¼rg¼tlenmeleri, m¼cadeleleri kabullenmek zorundadırlar. İnsanlar bilinç ister, insanlar fedakarlık ister, insanlar cesaret ister, bunu g¼t¼rebilecekleri kadar g¼t¼rmek zorundadırlar. Eğer bunu g¼t¼remiyorlarsa, mutlaka onların ç¼z¼lecekleri ve sosyalizmin bunların elinde bir mezhep durumuna d¼řeceđi açıktır. İşte bu açıdan bu ¼lkede sosyalizmin y¼celiđini her zaman en ¼n planda tutmalıyız. Sosyalizmi, bilimsel sosyalizmi

savunan bir grup olarak, bunun siyasal sorunlara uygulanmasında, savaş, örgütlenme ve mücadele taktikleri meselesine uygulanmasında en temiz veya en doğru bir şekilde kavramalıyız. Bu konuda sosyalizmin bizden isteyebileceği bütün hususları yerine getirmeliyiz.

Bu hususlardan bir tanesi örgütlenmedir. Daha ilk doğduğu günlerde, mesela 1800-1848'li yıllarda halklara yönelik bir Komünist Manifesto çıkıyor; 1864'de bir Komünist Enternasyonal çıkıyor; 1889'larda daha başka yerel partiler çıkıyor. İkinci Enternasyonal, Bolşevik Partisi, Üçüncü Enternasyonal ve çığ gibi gelişen birçok komünist partisi. Yani şunu belirtmek istiyoruz: Sosyalist öğretiyi benimseyen unsurlar, daha ilk günlerde -bırakalım beş-on sene sonrasına bırakmayı- daha bu ideolojiyle temasa geçer geçmez bir merkezi örgütlenme yaratmayı, bir merkezi örgüt gibi hareket etmeyi bir ilke olarak benimsemişlerdir.

Bu neden böyledir? Bu ideolojinin özü siyasal iktidarı hedef alıyor, bu ideoloji halkları her türlü siyasal baskı ve ekonomik sömürüden kurtarmak istiyor, bu açıdan daha ilk günden itibaren merkezi olarak örgütlenmek, merkezi olarak örgütlenip uzmanlaşmak zorundadır. Böyle yapmazsa bunun taşıdığı iddia, iddia olmaktan çıkar, bir mezhep durumuna düşmesi gündeme gelir. Ama sosyalizm de bunu kabul etmiyor. Sosyalizmi mezhep durumuna düşürmek isteyen (bunların başlıca simaları olan Kautsky ve Troçki gibi) birçok revizyoniste karşı verilen sürekli ideolojik mücadelelerle, bu ideolojinin bu ihtilalci özü her zaman korunabilmiştir. Bu ihtilalci özü koruyanlar en erkenden bir siyasal gelişmeye, bir halk savaşına yol açabilmişlerdir. Ama ne zaman ki bunu biçimden, ihtilalci özünden boşaltıp bir lafazanlık, ağızlarda bir sakız haline getirmişlerdir, o zaman da bu ideoloji gerçekten bir oportünizm biçimi olarak halkların mücadelesinin önüne dikilen önemli bir engel haline gelmiştir.

Biz fazla tarihi bir derinliğe, geçmişe sahip değiliz. Tarihi incelenirse beş altı seneyi geçmez. Ki herkes bilir, bu süreç içerisinde fedakarlıkta, bilinçlenmede, cesur davranmada ülke koşullarımızın da yakından etkisi, ülkedeki geri yapının demin saydığımız özelliklerimizin gelişmesinde belirleyici etkileri vardır. Bu konuda önemli adımlar atılabilmiştir, atabildik. Neden attık? Bunu aslında sosyalist inancın bize verdiği hızdan ötürü atabildik; başka hiçbir şeyle bu izah edilemez. Beş altı sene bu kadar yoğun bir mücadele içinden geçerken, hiçbir zaman Marksizm'in merkezi örgütlenme sorununu unutmadık, sosyalistlerin daha ilk günden beri güçlü bir merkezi parti olarak örgütlenmeleri gerektiğini unutmadık. Hiç kimse bu sorunu bir an olsun kafasından çıkarmadı. Mutlaka bunun bir merkezi örgütlenmeye kavuşturulması savunuluyordu, ama içinde bulunduğumuz zor yaşam koşulları bir türlü bizim böyle bir görevi gerçekleştir-memize olanak vermiyordu.

Bu görev o gün de vardı, bugün de var. Bugün bu görevi biz daha gelişmiş şartlarda çözmeye karşı karşıya bulunuyoruz. Bunun için böyle bir görev ne aniden ortaya çıkan bir görev olarak karşılanabilir, ne de sosyalizmden beklenmeyen, sosyalizmin beklemediği bir çıkış olarak görülebilir. Tam tersine, sosyalizmin özüne ilişkin bir sorun olduğunu, örgütlenmenin sosyalist ideolojinin temel bir sorunu olduğunu, örgütsüz sosyalizmin düşünülemeyeceğini bildiğimiz için bu soruna hiç yabancılık çekmedik, bu soruna hiçbir zaman ürkekçe yaklaşmadık. Gücümüz ölçüsünde bir an önce bunu çözmeye zaruretine inandık.

Beş altı senelik bir tarihimiz var, belki bu fazla bir zaman değildir. Ama merkezi bir örgütlenmenin yaratılmasında daha fazla bekletilecek, uzatılacak bir zaman değildir aslında. Eğer daha da uzatırsak, bizim entelektüel bir klik durumuna düşme tehlikemiz vardır. Bütün dünya komünist teşkilatlarının tarihi incelenirse, özellikle sömürge ülkelerdeki komünist, hatta hatta ihtilalci, radikal yurtsever teş-

kilatlanma tarihi incelenirse, bu ülkelerdeki çeşitli mücadele örgütleri, eğer savaşa, sıcak mücadelelere yöneliyorlarsa bu örgütlerin gelişip çelikleştiği, yönelmiyorlarsa da bu örgütlerin dağılıp bir aydın kulübü haline geldiği, bir oportünizm biçimi halinde görülecektir.

Nedir bugün bizim bu süreçteki gelişmemiz? Evet, nitelik olarak, nicelik olarak hayli bir gelişme sağlandı ve böyle bazı pratiklerle de biraz kendini geliştirebildi. Ama şu andaki durum nedir? Güçlü pratikler bizden çözüm bekliyor, ama örgütsüzlük yüzünden bu pratiklerle yeteri kadar uğraşılıyor. Ne yapacaksın bu durumda? Eğer ilerlemek istiyorsan, mevcut örgütlenmeni bir yandan merkezleştirirken, öte yandan bu örgütlenmeni sıcak savaş içerisinde adeta kavuracaksın, çelikleştireceksin. Böyle olunca senin sosyalizme karşı olan görevin yerine gelmiş olur veya sen sosyalist bir önder olarak kendini halklara, uluslararası alana kabul ettirirsin. Ama bunu yapmazsan ne olursun? Bir aydın bozuntusu olarak ortaya çıkıp tükenirsin. Biz hiçbir zaman bu kadar çaba harcadığımız, emek harcadığımız bir çalışmanın sonucunu bu şekilde güdükleştiremeyiz. Bu kadar emek harcanan bir çalışma tümüyle yok bile edilse, ancak sıcak bir savaş içerisinde yok edilmesine razıyız. Elbette ki daha gelişmiş olduğu aşamada merkezi örgütsel sorunlarını çözmeden, sıcak mücadele içine girmeden, adeta yüreksizlikten ve dar görüşlülükten ötürü kendi kendisine dağılmasını istemeyiz. Yani biz tüm gücün sıcak savaş içinde yok edilmesine bin defa daha razıyız, ama hiçbir zaman kendi kendine bir dağılmayı kabul etmeyiz. Bunu şerefsizliğin, alçaklığın en aşırı biçimi olarak adlandırırız.

Biraz çağın koşulları, ülkeler ve halkların koşulları göz önüne getirilirse, aslında daha üst düzeyde bir siyasal organizasyon içine girmemizden başka yolumuzun kalmadığı görülecektir. Üst düzeyde bir siyasal organizasyonun içine girmenin de çağın gerçeklerini, ülkenin gerçeklerini temel alan bir siyasal ilkeler bütününden kopuk olamayacağı ve bu

ilkelerin gerçekleştirilmesi için de sağlam bir teşkilatlanmanın şart olduğu çok açıktır. Artık sorun, bunun biçimi, illegalitesi, elindeki araçları, önündeki uzmanlık, işbölümü, bunların nasıl gerçekleşeceği. Bütün bunlar onların kadrolarının başaracakları işlerdir. Bu biçimlerin bu şekilde olması bizi hiçbir zaman ciddi bir teşkilatlanmaya girişmekten veya bu biçimsel sorunlar, bizi sorunu ciddi bir şekilde ele almaktan alıkoyamaz.

Hiçbir sorunun üzerine yürümedikçe, kendiliğinden çözümlendiği görülmüş değildir. Bütün sorunlar aslında uzun bir olgunlaşma süreci içerisinde çözümlenmişlerdir. Sağlam bir örgüt, uzun bir mücadele pratiği içerisinde ancak gelenekselleşir ve kendi biçimini tamamen kazanabilir, yaratabilir. Ama bu konuda cesaret edilmeyecek, kişiler bu konuda olağanüstü çaba harcamayacaklar ve bir gün kendilerini dört dörtlük bir örgüt içinde bulacaklar! Olur mu bu? Mümkün değil. Maddenin akışına, maddedeki gelişmenin özüne, diyalektiğin özüne ters bir durum olurdu. Bu olsa olsa metafizik bir düşünce biçimi olarak, idealist bir düşünce biçimi olarak, doğayı idealistçe yorumlamanın bir kalıntısı olarak kafamızda durabilir. Hiçbir zaman gerçekte uyuşmaz.

Demek ki bunlardan bizim aslında çıkaracağımız sonuç şudur: Biz sosyalizmi bir öğreti olarak benimsediğimiz andan itibaren bunun gereklerini ya yaparak geliştirecektik ya da bunun gereklerini yerine getirmeden soysuzlaşıp aydın bozuntuları haline gelecektik. Aslında bugüne kadarki pratiğimizde, bazı hatalar, bazı teoriden ve pratikten kopukluklar, yetersizlikler olmasına rağmen, ortalama olarak sosyalistlerin kabul edebilecekleri bir yaşam stilini geliştirebildik. Sosyalist bir örgütlenmenin muhtevasını, biçimini, kazanabilecek bir hammaddeyi oluşturabildik, bu konuda belli bir mesafe alabildik. Ama bundan daha ötesini de bu şekilde götürmenin zor olacağını, yani sayı olarak daha fazla artmanın, grup olarak daha fazla çoğalmanın bir anlamı olamayacağını veya bu şekilde sürdürmenin giderek dağılmalara,

pasifleşmelere yol açacağını, yine bu şekilde karşıımızdaki güçlü engeller karşısında fazla tutunamayacağımızı, bu engeller tarafından özellikle parçalanacağımızı, büyük tehlikeler içinde bırakılacağımızı rahatlıkla söyleyebiliriz.

O halde bu tip tehlikelerden alıkonulmak açısından, güçlü pratik engellerin üstesinden gelebilmemiz açısından, ciddi bir örgütlenmeye yönelmemiz şarttır. Savaş biçimlerinin gelişmesi, hapishanede mücadeleler, hapishanelere düşmeler ve giderek çatışmalarda ölmelere varana dek birçok şart, bizden güçlü bir örgütlenme talep ediyor. Bu örgütlenme yaratılamazsa, ağır sorumluluklar altından kalkılmazsa yapı çözülür, çözülünce de bu örgüt bir daha kendini kolay kolay bulamaz. Bu açıdan da artık bilincimizi, kişiliğimizi toparlayarak, içinde bulunduğumuz koşulların bütün zor yönlerini bilerek, ama bunun yanında insanoğlunun bütün yeteneklerini çalıştırarak bir sosyalist örgütlenmeye yönelmek zorundayız. "Aceleyle getirilmiş" veya "böyle bir görevin altından kalkamayacağımız" gibi bir düşünce aslında oportünizmdir veya bir sosyalistin kabul edemeyeceği burjuva anlayışlardır.

Öte yandan bu tip örgüt sorununu adeta bir bilmeceymiş gibi çözümlemenin de anlamı yoktur aslında. Sosyalizm basit ve sade bir ideolojidir. Evet, biz burada adeta bir bilmeceyi çözüyormuş gibi meseleleri getiriyoruz. Bazı kelimeler üzerinde yine çok açık noktalara ilişkin saatlerce tartışılıyor. Halbuki bunlar son derece gereksiz, hiçbir şey kazandırmayacak tartışmalardır. Sosyalist öğretinin ilkeleri açıktır, bunun teşkilatlanmasının ilkeleri de son derece basit ve detaylıdır. Ama bu biçimin içeriğini doldurmak da çağımızın en ilerici insanının bir işi olabilir. Eğer arkadaşlar iddialıysa böyle bir yapıyı kazanabilirler. Şunu diyecekler: "Kürdistan'daki aydının uşaklaşması, kişiliksizliği, siyasal gelişmelerin dışında yaşayışı, yetişmesi, toplumsal gelişmenin az oluşu yüzünden sosyal olmaması, bütün bunların kişilerin durumunu güçleştirebileceği ve bunların fazla mesafe

alamayacağı..." Evet, bunlar bir kader olarak alınırlarsa, bu güçlerin yaşamaya da hakları yoktur. Bütün bunlar kader olarak kabul edilecekse, daha siyasal mücadeleyi ne diye benimsiyoruz, sosyalizmi ne diye benimsiyoruz?

Tabii ki sosyalist örgütlenmeler sıcak savaş ortamında da barışçıl ortamlar içinde de oluşabilir, büyük uluslar içinde de küçük uluslar içinde de oluşabilir, zengin bir materyalle de zayıf bir materyalle de oluşabilir, çok sayıda kadroyla da az sayıda kadroyla da oluşabilir, güçlü önderlerle de oluşabilir ve bunun yanında sıradan sosyalistler tarafından da oluşturulabilir. Bu konudaki farklar fazla belirleyici değildir, öyle çok güçlü, çok mühim şartlar değildir. Daha çok inanç, fedakarlık, biraz cesaret ve mücadele isteyen bir meseledir. Bu koşulların karşılanmasıyla birlikte rahatlıkla bir sosyalist teşkilat işi yürür. Ama çok kan döker, zorlanır, hemen tutuklanırlar, hemen hapse düşerler, hemen yaralanırlar, aç kalırlar, çok bitkin düşerler, bütün bunlar olabilir. Ama demin saydığım koşullar olursa, bu da bir sosyalist örgütlenmedir veya böylece sosyalist örgütlenme de olur. Fazla uzatamayız, yani eğer biz bu yapıyı daha da bu şekilde götürürsek ne yapacağız? Daha çok grup, daha çok adam, daha çok kitap okuma, ama örgütlenmede fazla gelişmeme. Beş altı senedir daha çok bireysel çabalar harcayarak bir ton çevre oluşabilir, ama biz bunlarla övünemeyiz. Ortaya çıkan bu ürünlerin çok sınırlı olduğu, ancak belli bir hazırlığı ifade ettiği açıktır. Bizim daha çok bu hazırlık içinde ciddi görevlere hazırlandığımız, daha kalıcı, daha ilerici sonuçlar için hazırlandığımız da açıktır.

Bundan sonraki dönemde uzun süreli geçirilen hazırlığı daha gelişmiş bir yapıya dönüştürmek ve böylece mücadeleyi biraz daha teknik, biraz daha modern bir süreç içine sokmak, fazla zayıf vermeden, bu kadar insanın enerjisini boşa çarçur etmeden herkese belli görevler dayatmak ve mücadeleyi hem toplumsal temel içerisinde, hem görsel arenada daha çok hızlandırmak tarihi bir zorunluluktur.

Böyle bir biçim, çağda da en uygun savaş, mücadele, örgüt biçimidir. Ülkedeki halkın da bizden en çok istediği bir çalışma biçimidir. Buna aday olacak arkadaşların bütün kişisel yeteneklerini buna uygun olarak geliştirmeleri, bunun bilinçli öncüleri olmaları ve bu konuda kendi özverilerini kullanmaları gerekir. Bu olursa bu işler yürür, niye yürümesin? Fakat olmazsa, yani insan kendi özünü bu konuda kullanmazsa, biraz köleleşirse, dar görüşlü olursa, tabii ki olmaz, bu sosyalizmde yürüyemeyecektir.

Bizim yapımız böyle bir yapı değildir. Arkadaşların inanç düzeyleri, fedakarlık düzeyleri hızlı bir sosyalist teşkilatlanmayı istemektedir. Dökülen kanlara, çekilen sıkıntılara, bu kadar yaşanan acı tecrübelere karşın, eğer biz hala bir örgütlenmeye yönelemezsek, tarih bizi affetmeyecektir.

Sosyalist bir örgütlenmenin bizde zorunlu olduğunu ve bu örgütlenmenin reformist ve gevşek örgütlenmelerle halledilemeyeceğini, sosyalist bir ideolojinin ciddi, siyasal hedeflerle uğraşabileceğini ve bu ciddi siyasal hedefleri gerçekleştirmek için de ciddi bir örgüt, komünist bir örgüt biçimini kazanması gerektiğini rahatlıkla söyleyebiliyoruz. Bu konuda tartışmanın bile yersiz olduğunu söyleyebiliyoruz. Evet, mutlaka bunun bazı kurallarını geliştireceğiz, ama bununla da tabii ki işler bitmeyecektir. Belli bir kurallar, ilkeler sistemine kavuşan bir sosyalist örgütlenmenin önüne çok ciddi pratikler koyması gerektiğini, bir yandan ciddi örgütlenmeler gerçekleştirmesi, öte yandan diğer örgütlenmelerini sıcak bir savaşla bütünleştirmesi gerektiğini de eklemeliyiz.

Önümüzdeki en önemli örgütsel görevler de bunlardır. Bu görevleri çözme, günümüzün veya hareketimizin en acil sorunlarıdır. Arkadaşlara önlerindeki en acil sorun ve asgari bir örgütsel hedef olarak, örgütlenmede özellikle merkezi yapıdan başlamak şartıyla giderek tabana doğru merkezi bir şekilde komiteleşmeyi, komiteleşmesini, çeşitli kitle örgütlerini geliştirerek yürütmeyi, çeşitli savaşçı kadrolarını

geliştirerek örgütlenmeyi ve giderek bunu bütün üyelerine benimsetmeyi, böylece ülkedeki siyasal gelişmeler içerisinde, toplumsal gelişmeler içerisinde önder gücünü duyurmayı ve önder bir güç olarak hareket etmeyi belirtebiliriz.

Bu grup pratiğe yöneldiğinde umutlarımızla beraber tedirginliklerimiz, hatta endişelerimiz epey vardı. Öyle bir şey yapılmış ki, hayatımızın büyük bir bölümü bu amaca hapsedilmiştir. Bunlar önemli tabii, bütün komünistler hayatlarını bir davaya adanmışlar, gerçekten adanmışlar. Bunlar yüzeysel olarak değil, bütün yaşamlarını, sadece gençliklerini ve bazı yanlarını değil, bütün manevi ve maddi güçlerini böyle bir davaya adayabilirler. Bu konuda epey örnek vardır. Tabii ki biz de büyük ölçüde bu amaçla kendi kişiliğimizi bir davaya adayabilme cesaretini göstermişiz. Bu kuru bir cesaret değil, bu cesareti yaratan, böyle bir cesarete girişmeyi yaratan birçok toplumsal etken, birçok tarihsel etken de vardır. Bütün bunların bir sentezini yaparak bir dava adamı olmaya karar vermişiz.

Bununla birlikte tabii ki mutlaka her davanın yoldaşları vardır, her davanın insanları vardır. Biz de bunları belli sayıda insanlarla yapmaya çalışmışız ki, tarihte hemen hemen bütün kutsal davalar, halkların bağımsızlık ve özgürce gelişmesini dile getiren bütün davalar az çok seçkin bir yoldaş kitlesi tarafından savunulur. Bunlar en önde yürürler, mücadelenin başında bulunurlar ve tüm hayatlarını bu şekilde örnek olarak ortaya sererler. Tarihte tüm dava adamlarının yaptığını, günümüzde tüm komünistlerin yaptığını bizim yapmamız son derece doğaldır. Bu konuda "herkes kişisel çıkarlarını düşünüyor, herkes kendi meslekleri icabı devrimcilik yapıyor veya herkes toplumla bağlarını koruyarak devrimcilik yapıyor" deyip esas ölçülerimizi görmezlikten gelemeyiz. Aslında bu işin ölçülerini anlayıp bu ölçüleri kabul edecektik; bunun gerektirdiği bilinci oluşturacak, bunun bizden beklediği cesareti ve fedakarlığı oluşturacak ve

tabii bunun yanında yaşama gücünü kendimizde oluşturacaktık.

Eskiden mücadeleye katılımlar bize büyük bir moral verdiği gibi büyük bir güç katacağına, çok önemli dava adamlarının çıkacağına dair inancımızı da güçlendiriyordu. Fakat son dönemlerde durum biraz farklılaştı. Belki binlere varmıştır sempatanlarımız, halkla ilişkilerimiz, belki şu anda beş bine yakın güçlü savaşçı kadro da çıkabiliriz; fakat eskiden olduğu gibi davaya büyük bir kutsallık derecesinde bakma durumu yok. Bu arkadaşların pratiğine, kendi pratiğimize veya bazı arkadaşların pratiğine yine bakmaya devam ediyoruz. Ortada yaratılan bazı pratikler var, bunlarda bazı kişilerin davranışlarını göz önüne getirdiğimizde, bu tip ilişkileri çok ciddi görme, bu tip ilişkilere alabildiğine değer verme anlayışından uzaklaşıldığını görüyoruz. Bunun sosyalizmden doğduğuna, sosyalizmin toplumun tarihine, toplumun bugünkü hayatına uygulanmasından kaynaklandığına inanmıyoruz. Daha çok toplumun bütün artıklarının, bütün pisliklerinin saflarımızda önemli oranda varlığını korumasından kaynaklandığını söylüyoruz. Gerçekten sosyalizmin hazmedemeyeceği, sosyalist bir otoritenin hazmedemeyeceği bir gerçekliktir. İster sömürgecilikten, isterse eski toplumdan doğan davranışların arkadaşlarda etkin olmasından kaynaklansın, böyle bir pratik içerisinde yer alanların bazı pratiklerinin bu yolda bizi geriletebileceği, tedirgin edebileceği, bu yoldaki yüceliği kavramayacakları ve çok basit hatalar yapabilecekleri, dolayısıyla davanın kutsallık derecesini bozacakları, yüceliğine gölge düşürecekleri inancı uyanıyor. Tabii ki bu da bizi ciddi olarak düşündürüyor.

İnsanlar yaşamlarını bir davanın emrine koyabilirler. Tarihte bunun örnekleri çoktur. İnsan soyuna mahsus bir davranıştır. Ama eğer bir davanın içinde yozlaşma veya bir davanın kadrolarında, yoldaşlarında her bakımdan çalışkanlık, bilinç, cesaret, işleri ferah bir şekilde yapma, sorun yaratmama konularında bir yozlaşma, durgunluk, hafiflik

veya yeteri kadar zekice hareket etmeme, yani asalaklık diyebileceğimiz şeyler varsa, elbette ki bizim bu yapının içini eşelememiz, bu yapıdaki yanlış eğilimleri, çeşitli davranışları, varsa unsurları ve eğilimlerini tespit etmemiz gerekeceği açıktır.

Bir gemi düşünelim; çok güçlü dalgaların olduğu okyanuslarda yol alıyor ve o geminin içinde çeşitli fareler var veya sızıntı yapmış. Bazı kanallardan sürekli su akıyor gemiye... Kısaca gemi içindeki bazı şeyler gemiyi şuradan buradan batırmaya çalışıyorlar. Mutlaka bir tehlike var geminin içinde. Bu gemi okyanuslarda ilerleyecekse ve içte sızıntı yapmaya yol açan, gemiyi böyle kemiren şeyler varsa, mutlaka bunlara bir hal çaresi aramak veya en azından bazı uyarılarda bulunmak gerektiği şarttır.

Devrim bir okyanustan tehlikeli şeylerle dolu bir yoldur. Bir okyanustaki fırtınalardan daha fazla fırtınaların yer aldığı bir süreçtir devrim süreci. Böyle olunca da, bizim gerçekten bir gemi tayfası olarak ya da gemiyi yürüten bir tayfa olarak, çok sağlam bir şekilde gemiyi her türlü tehlikeye karşı korumamız, özellikle içte gemiyi böyle tahrip edecek bütün davranışları, görevlerini layıkıyla yerine getirmeyen bütün eğilimleri ortadan kaldırmamız gerektiği açıktır. "Bazı şeyler gerçekleşmiştir, mücadele bazı sonuçlar yaratabilmiştir, insanlar da belli ölçüde tatmin oldukları, belli ölçüde amaçlarına ermiş oldukları için, eskiden daha yakın ilişkilere şimdi pek değer verilmiyor" denilebilir. Ancak bu kabul edilemez. Çünkü sosyalistler olarak biz sosyalizm vasıtasıyla doğayı, toplumu, tarihi tanımaktan her zaman büyük bir zevk duyarız.

Sömürgeciliğin ve feodalizmin yarattığı akıl almaz yapıların, insanın yüreğini böyle taşılaştıran yapıların, elbette ki moralimizi yıktığını, bizde moral, insanlık bırakmadığını anlarız. Fakat bir de bu yapıyla savaşılan güçler bu mücadeleye layık olamazlarsa, bu mücadelenin zorluğunu kavrayıp buna uygun alternatifleri geliştiremezlerse, tabii ki insanların

kendilerini yeniden gözden geçirmeleri şarttır veya mücadelenin koşullarını yeniden gözden geçirmeleri gereklidir. Ama şu söylenebilir: İnsan soyunun yapısında belli bir gelişme süreklidir. Hatta doğada en çok gelişmeye yatkın varlık insandır. Maddi alemin içerisinde, evren içerisinde kendini yenilemeye en açık varlık insan soyudur veya insan şekillenmesidir, insan beynidir, moral yapısıdır. Ancak insanın kendini yenilemesi mutlaka belli bir ideolojik, siyasal yapı içerisinde gerçekleştirilmelidir. Mevcut siyasal, ideolojik yapılar dışında yenilenmeyi düşünmek mümkün değildir. Belli bir davaya, belli bir mücadeleye atılmış insanlar için ideolojik-politik bir platform dışında yenilenme mümkün değildir. Bu olsa olsa küçük-burjuva rahatlığı anlamına gelebilir. Küçük-burjuvazinin sıkışması, küçük-burjuvaların hayattan, toplumdan korkularını, basit bir yaşantıyla gizleme, maskeleye düşüncesi olabilir.

Kürdistan'da çok güçlü ve değer verilen bir ilişki olmasına rağmen, ahbap çavuşluk kokan arkadaşlıklardan tutun, her türlü aşiretçi kalıtsal ilişkilerden, özellikle bu ilişkilerin demokratik özünü inkar eden, buradaki demokratik muhtevayı kendi gerici kan ilişkileri, çıkar ilişkileri, şahsi ilişkileri için kullanan bütün anlayışlardan şiddetle nefret ediyoruz. Böyle kan bağına dayanan, ahbap çavuşluğa ve belli bir yerelliğe dayanan yakınlıklar hiç anlamı olmayan ilişkilerdir. Bu acaba neden böyle oluyor? Bu zihnen de olsa, hissi olarak da olsa, belki bir öngörü de olsa, mutlaka Kürdistan'daki toplumsal yaşantıya bu öğenin getirdiği tahribatta aranmalıdır. Kişilerin birbirlerine karşı profesyonelce değil, bir dava adamı olarak değil, tamamen böyle toplumumuzun iliklerine kadar kök salmış ve her türlü ulusal demokratik gelişmeyi boğan klan, aşiret ve kabilecilik, bölgecilik, mahallecilik ilişkileriyle birbirlerine bağlı kalmaları insanı oldukça düşündürüyor. Bu konular insanı bayağı rahatsız ediyor.

Biz yapımızda bu özelliği mutlaka tasfiye etmek için mücadele verdik. Ama bu alanda yapılması gereken daha çok

şeyler vardır. Fakat yine bunun da basit bir "kendimi düzeltiyim" edebiyatıyla veya böyle bir pratik önlemle olamayacağı, bu konuda kişilerin derinliğine bir yenilenmeyi yaşamaları, insanlık kültürü alanında kendilerini iyice yetiştirmeleri ve ayrıca bu engin kültürlerden elde edecekleri en yararlı sonuçları bu topraklarda ortaya koymalarından geçeceğini bilmek gerekir. Bu tip kişiliklerin oluşumuyla belli bir saygınlığın oluşması, dolayısıyla belli bir yoldaşlığın oluşması beklenebilir.

İnsanın tarihte saygı duyduğu, görkemliliğine inandığı doğada olsun, toplumda olsun çok çeşitli yapılar vardır. Biz bu konuda kendimizi büyük görmüyoruz, tam tersine doğadaki ve toplumdaki bu görkemli yapılar karşısında ne kadar basit olduğumuzu görerek durumumuzdan öğreniyoruz. Ama insan belli bir otorite yarattı diye bunun gölgesine de sığınamaz, sığınıp da bu tip ilişkilerle toplumu daha geniş etkisi altına alamaz. Bu tip davranışlar basit davranışlardır. Belirttiğimiz gibi toplum tarihini ve maddenin gelişim evrelerini iyi kavrayan kişi, bu tür ilişkilerden fazla bir şey bekleyemez. Ancak bu pratikler karşısında sert tavır da olacaktır. Bu kadar insanın tutumu aşınıyor; en başta insanın kendisine saygısı varsa, kendi yaşamına bir anlam kazandırmak istiyorsa, mutlaka bir savaş verecektir.

Bizce bu savaşla olur, dostlukla olacağını sanmıyoruz. Mutlaka bir savaş olacaktır, kişiliğin yenilenmesi açısından tamamen bir savaş olur, ama bu savaşta mutlaka kafa kol kıralım demiyoruz. Savaşın üslubu biraz sert kaçabilir; fakat önemli olan savaşın özünde yatan etkenler, savaşın dayandığı, savaşın amaçladığı faktörler göz önüne getirilirse, üslubun sertliği zannedildiğinden az tahribat yapar, hatta yapmaz bile.

Arkadaşlar bilmeliler ki, gayri ihtiyari de olsa bir sertlik tavrının ister haklı ister haksız çok önemli nedenleri vardır. Bunu görebilmeleri gerekir. Bu grup pratiğimiz de uzun yılların bir yaşantı pratiği olduğu için biz bunları bu

şekilde belirtiyoruz. Yani biz bu arkadaşta, davranışlarına nasıl saygı gösterilmesi gerektiğini çok iyi biliriz. Aslında nerede, nasıl, ne zaman saygı gösterilmesi gerektiğini çok iyi biliriz. Ama bir kişinin neresinin sakat olduğunu da az çok bilebiliriz. Bu konuda kaprislice, egoistçe olmayan ölçüler kısmen de olsa vardır. Fakat arkadaşların kişiliklerini genellikle geliştirmeyi, değiştirmeyi, tabii ki bunu bir ağabey, bir büyük olarak veya çok iyi bilen birisi değil, bir düşünce insanı olarak, sürekli düşünceleri geliştirmek isteyen bir kişi olarak yapalım. Herkesten bu beklenir. Her zaman yeni yaratıcı düşünceler ortaya çıkarmak, bunu kişilere benimsetmek toplumda gerekli bir görevdir. Bunlar özellikle aydınların, devrimcilerin yapması gereken bir fonksiyondur. Bu halkın -eğer yozlaştırılmazsa- çok önemli bir fonksiyonudur. Bunun değeri bilinirse çok iyi bir fonksiyondur ve toplumun değiştirilmesinde, geliştirilmesinde çok önemli roller ifa edebilir. Özellikle bizde bunun yeri çok önemlidir.

Arkadaşlar neden bu yapımızı kavrayamıyorlar? Sadece kişisel yapımızı değil, sosyalizmin bu konudaki yapısını neden kavrayamıyorlar? Sosyalizmin insanda yarattığı bilinçlenmeyi veya fedakarlık ruhunu, yarattığı cesaret ruhunu, işleri uzmanca teknikçe yapma, gizlice yapma ve ayrıca davayı her zaman kutsal bir dava olarak görme, büyük bir dava olarak görme yönünü kendilerinde niye aşırı bir şekilde geliştiremiyorlar? Örgütçü olma niteliklerini, savaşçı olma niteliklerini niye her zaman geliştiremiyorlar? Geliştirememişlerse bizce bunların çok sınırlı iş yapmaları gerekecektir.

Şu anlayış kesin sakattır: Belli bir ideolojik-politik hedef, örgütsel yapı sağlanmadan, arkadaşların bir köylü gibi veya bir feodal yiğitlik örneği olarak ortaya çıkmaları bizde karikatürist bir davranış olur ve somut bir davranış haline de gelebilir. Bu arkadaşlar ne dereceye kadar iyi olurlarsa olsunlar, ama öte yandan çok güçlü bir ideolojik, politik, örgütsel ve siyasi hedefler planında başka bir arkadaşın

yaptığı basit bir eylem bize çok anlamlı gelebilir. Biz bunun derin anlamını kavrayabiliriz. Bu tip bir eylemle bu temelden yoksun bir eylem arasındaki farkı anlayabiliriz. Hayatta eylemlerin bir yığın politik, bir yığın sosyal, ideolojik etkisi vardır. İnsan yarattığı eylemlerin sonucunu düşünemezse yine bir köylüden farkı yoktur.

Ama bunlar olmamalı tabii. Kişiler bu şekilde davranırlarsa, eylemlerine ideolojik, siyasal hedef saptaması yapar ve bunu belli bir örgütlenmeye kavuşturarak bütün tedbirlerini düşmanın ağırlığı oranında, önündeki engeller oranında da alırlarsa, bu konuda da eylemler geliştirirlerse, buna saygı duymayacak insan, buna sevinmeyecek insan yoktur aslında. Bu konuda bir halkın kazanacağı çok şey vardır. Bunu inkar edecek insan da yoktur.

Bizim durumumuz şu açıdan önemlidir: Komünistlerde her zaman bir ekip düşüncesi, bir komite düşüncesi vardır. Özellikle önümüzdeki dönem yeniden bir örgütlenmeye yöneleceksek arkadaşlar şunu göze almalılar: Benim çalışma stilim veya olaylara bakış açım, davranış özelliklerim önemlidir. Bu yapıdan benimle çalışabilen, ne dereceye kadar orantılı çalışabileceğini netleştirmiş bir ekip çıkmalıdır. Hatta şu da aslında göze alınabilmelidir: Eğer benimle ciddi olarak çalışabilecek ekip oluşursa veya daha yararlı bir ekip oluşabilecekse, hareketi daha değişik bir pozisyona sürebiliriz. Ama hareketin önümüzdeki dönemde yürütücülüğünü başka bir ekip arkadaş alabilirse çok daha olumlu olur. Ben de bazı alanlarda, özellikle düşünce alanında daha çok yararlı olabilirim.

Ama bunu göze alamıyorlarsa şu mutlaka kavranmalıdır: Ben karşımda kukla gibi her dediğime ikide bir de 'evet' diyen adam istemem, öte yandan kafasız adam da istemem, gelişmemiş bir yapıdan kaynaklanan kişilik de isteyemem. Bu kişilikleri en ağır şekilde de beş paralık eder duruma getirebilirim, benden bu her zaman beklenmelidir. Çünkü çok önemli binlerce kişinin kaderi yürütülmek isteniyor. Bu ko-

nuda değil sert olmak, gerektiğinde insan böyle kişileri ayakları altına alabilir. Gerektiğinde insan insanın yüzüne tükürebilir. Yani bunların hepsi beklenmelidir ve insan bu konuda çok aşırı sert biçimlere de varabilir. Elinde olmaya-
rak kazalar yapabilir. Bir birey bütün bunları bilerek bir ekte görev alacaktır.

Şu konuda arkadaşlara saygılıyım: Onların özelliklerini hesaba katıyorum, onların kişiliğini, tabii ki devrimci müca-
deleye zarar vermeyecek oranda, onun kişiliğini yıpratma-
mak için ne lazımsa onu yapıyorum ve yapmışım da. Ama yok onlar benim durumumu kavramadan benimle istediğı gibi iş yapacaklarını sanıyorlarsa aldanıyorlar. Bu konuda belki düşünemeyeceğiniz kadar, beklemeyeceğiniz kadar acayip davranışlarda bulunabilirim. Evet, hiç anlayamayacağınız tarzda, mahiyetini kavramayacağınız tarzda böyle şeyleri yapabilirim. Ben öyle saf birisi değilim, kendimi o şekilde görmüyorum. Bu kadar kişiyle merhabamız, yoldaşlığımız var, yani 'beklenemez, çok güvendik' şeklinde kişide bir güven yaratmış olabilirim. Fakat bu güvene fazla dayanma-
malı veya bu güvenin mutlaka kişilikten kaynaklanan ölçülerle şu veya bu oranda değiştirilebileceğı saptanmalıdır.

Biz kendimizi fazla büyük görmüyoruz; manevi alanda olsun, diğer alanlarda da olsun son derece kuvvetli bir yapıda ve yeterli görmüyoruz. Ama bu konuda bir yaşantı biçimini oluşturmaya çalışıyoruz. Arkadaşlar da kendi yaşantılarını, cesaretlerini yenilemeli ve her gün kendilerine yeni umutlar yaratmalıdırlar.

Her gün bir olaydır bizim yaşamımız. Öyle fosilleşmiş, taşlaşmış yapıda değillerse, eğer Kürdistan'daki değişiklik, yaratıcılık görevimizin ne kadar büyük olduğı anlaşılıyorsa, kişiler de her gün kendilerini yenilemeleri gerektiğini iyi bilmelidirler. Arkadaşların bunu anlamayacaklarını sanmıyoruz. Ancak yenilenmeden, basit taklitçi davranışlara yönelme de anlaşılmalıdır. Yenilenme olsun kırk senede bir

olsun, ama gerçekten bir yenilenme olmalı. Böyle olacağına olmasın daha iyidir.

Arkadaşlarla bugüne kadarki çalışmalarda hiç güçlü bir ekip havası içinde çalışmadığımızı belirtmek isterim. Bu ister benim tavrımdan kaynaklansın, ister arkadaşların kişisel yapısından kaynaklansın, ama eğer önümüzdeki dönemde görev alacaksak birbirimizi çok iyi tanımak zorundayız. Sanıyorum şu ana kadarki yaşantı birliği, bizim birbirimizi tanımamızda önemli ipuçları verecek niteliktedir. Eğer tahlil gücü varsa birbirimizi tanırız. Örneğin bu kadar arkadaş, binlerce, on binlerce arkadaş oluşturabilmişiz. Dikkat edilirse dürüst olduğunuzu, birbirinize karşı hayli güveninizin olduğunu siz kendiniz de görüyorsunuz. Birbirinize canınızı verebilecek kadar güveniyorsunuz, bundan şüphemiz yok. Ama demek istediğim kişileri tanımada ve onlara güvenmede ölçüler vardır. Bu yapıyı duraklatacak, bu yapıyı şu veya bu şekilde saptıracak bazı davranış, eğilim ve unsurlar da fazla yaşayamayacaklarını mutlaka bilmelidirler ve bu tipler bundan sonra geride kalacaklarını anlamalıdır. Layık oldukları yerde kalabileceklerini anlamalıdır.

Bu tip davalarda insan yorulmaz. Bu tip davalarda belki bir yıpranma olabilir; ama kişinin morali varsa, psikolojik ruh yapısı hala canlıysa, bu kişi her gün kendini yenileyebilir, her gün mücadele enerjisini üretebilir. Bu yapı içerisine giren kişilerde, özellikle Kürdistan'da devrim mücadeleyi vermede gerçekten iddialı olan arkadaşların amaçlarını yenileyememelerini, amaçları hakkında berrak bir anlayışa varamamalarını, canlı bir zekaya sahip olamamalarını, cesaretle çok güçlü olmamalarını anlamak zordur. Ancak bu arkadaşların bu cesareti oluşturabileceklerine, bilinçlerini her zaman yenileyebileceklerine güveniyoruz. Eğer bunu yapmıyorlarsa, bu onların davanın önemini kavramadıklarını, davanın belli bir bilincini kendilerinde yaratamadıklarını gösterir. Onların bütün önderliklerinden doğan zaafın da bundan kaynaklandığını, davanın özünü kavrayamadıkları için

bunun hızla tabana doğru yayıldığını ve bir yığın olumsuz etki yarattığını da görüyoruz.

Tabii ki bunun arkasında sosyal, siyasal ve ideolojik yapının da mevcut olduğunu savunuyoruz. Yani sosyalizm, bağımsızlık mücadelesi veren halklar bu yapıyı doğurmamışlar, tam tersine sömürgecilik, feodalizm ve bunların karmaşık olarak oluşturdıkları tüm ideolojik-politik kurumlar bizim bu kişiliklerimizin düşüncesini, beynini zift gibi kaplamıştır. Ve bu zift gibi kaplanan zekadan fazla bir yaratıcılık, zift gibi kararmış yürekte de fazla bir coşkunluk doğmuyor. Hepimiz de az çok bu durumdayız. Ama önemli olan bu konudaki uğraş, bu davaya duyulan inancın büyüklüğü ile bu toplumun yarattığı baskıyı, tahribatı aşmaktır. Arkadaşların bunu yapabileceklerine olan inancımız oldukça büyüktür.

Görevler ve Hedefler

Bu süreç içerisinde yaşadığımız bazı sorunları ele alabiliriz: Aslında bölgeler arasındaki irtibatsızlığın, hapishaneye çok basitçe girmelerin, çeşitli alanlarda gençlik içinde, köylüler arasında, kadınlar arasında, işçiler arasındaki çalışmaların tesadüflüğünün veya ciddi bir biçimde layıkıyla yürütülemeyişinin, kadrolaşmada adeta bizim çok yalın bir yol kat edişimizin, eylemlerimizin adeta ideolojik-politik temelden yoksun boyutlara kadar varabilmesinin, örgütün güçlü kadrolara kavuşamamasının, ayrıca önder seviyesinde olan kişilerin örgütlenemeyişinin var olduğunu, bir gerçek olduğunu ve bu konudaki gerçekleri görmemenin imkansız olduğunu söyleyebiliriz. Hatta bu konuda bütün bu siyasal amaçlarımızın pratiğe yansımalarına kadar, hayli karmaşık bir yapının bulunduğunu açıkça söyleyebiliriz. Yani her şeyin tamamen durgunlaştığını hiç tahmin etmiyoruz. Ama yalnız şunu belirtebiliriz: Kaba da olsa, adeta halkların ilkel bir ilişki biçimiyle de olsa, sosyalizmi kavrayışımızla, ülkenin sorunlarına uygulayışımızla arkadaşların güvenebilecekleri bir yapıya adayız.

Siyasal amaçlar, siyasal amaçların kuşatmaya çalıştığı pratik ilişkiler, arkadaşların üzerinde devrimcilik yapabileceği bir alanı oluşturmuştur. Arkadaşlar inançlarını sürdürmekte kararlı iseler, bu ülkenin yurtseverliğine duydukları inancı bugün de sürdürme kararları var ise, bugün yaratılan alanın eleştirildiği üzere olumsuzlukları olmasına rağmen, bu yapıdan küçük-burjuvalığa kaçmamak, çok sıkıştı mı bunalmamak ve ölümü de kurtuluşu da bu ideoloji, bu politik karmaşık yapı içerisinde aramak kaydıyla eskisinden daha olumlu şartlara sahiptirler diyebiliriz. Eskiden sahip olamadıkları bir yığın araç gereç, insan ögesine sahiptirler. Eğer devrim amaçlarında inançlı olduğumuzu hala savunuyorsak (ki savunuyoruz), gerektiğinde bu inancı yeniden yeniler, bu inancı

her gün yeniden ve yeniden oluşturur yine de savunuruz, yine de m¼cadeleye olan inancımızı bildiririz. Bug¼n ¼n¼m¼zdeki araç ve gereç, K¼rdistan'da devrim yapmaya daha çok olanak tanımaktadır.

Biz kendimizi, içinde bulunduğumuz toplumsal yapıyı hiçbir kişi için beğenmediğimizi söyl¼yoruz. "Bu toplumsal yapı bize hiçbir şey vermiyordu" deyip bu toplumsal yapıya ne kadar isyan ederseniz, ne kadar bununla alay ederseniz, ne kadar ayak altına alıp çiğnerseniz, o kadar hazırsınız. Evet, bu bilinci, bu gücü verdik, tarihi sorumluluğunu kabul ederiz. Ama öte yandan yeni bir toplum yaratmanın, yeni bir umut yaratmanın ise bir insanlık görevi olduğunu, giderek bundan kaynaklanan bir yurtseverlik görevi olduğunu, halkın çıkarlarına bağılı kalmanın bir ölç¼tü olduğunu söyleyebiliriz. Yani eskiyi ezerken, yıkarken, dağıtırken, öte yandan bu insanlara yeniden bir yol göstermeyi, bu insanlar için yeniden bir umut yaratmayı ihmal etmedik. Eskiye karşı duyulan tepkiler, eskiye karşı duyulan nefret ve günümüzde ön¼m¼zdeki her türlü dış baskıya karşı duyduğumuz tepkiler, bizi hiçbir zaman içe kapanık veya bireysel, anarşist davranışlara itmemiştir, itemez. Böyle bir şeyin içine girmek bitmek demektir. Biz insanlarla eskiyi yıkıp dağıttığımız alanlarda yeniden bir yapı oluşturmanın ve bunu dış ve iç düşmana karşı yapabileceğimizin söz¼nü her zaman veriyoruz. Böyle bir söz söylemekle kalmıyoruz, bunun için her türlü davranışa gireceğimizi, gücümüz¼n yettiğı ölç¼de bu konuda çalışacağımızı belirtiyoruz, davranışlarımız ve düşüncelerimiz de hep bu doğrultudadır.

Dikkat ederseniz, sanki kuşkulu bir hava varmış gibi bahsediyorum. Aslında bütün bunları kendi açımdan dile getiriyorum. şu anki yaşantıda fazla kuşkulu olamayacağımı veya bu amaçlarda tutarlı olduğumu gösterebilecek her kanıta ve belgeye sahibim. Ama buna rağmen kendi yapımı da olduğu gibi anlatmaktan çekinmiyorum. Bunu aslında bütün arkadaşlardan bekliyorum. Yani arkadaşlar kendi kişilik-

lerini (ister çok güçlü kişilikler olsun, ister çok zayıf yanları olsun) eserleriyle ortaya koymalıdır. Çok zayıf yanları var diye kimse onları alaya alamaz, kimse onları aşırı bir eleştiriyiyle yerle bir edemez. Mutlaka o bunu açıklamakla daha da fazla ileriye çıkış imkanı bulabilecektir. Yine güçlü özellikleri olan arkadaşlar da demin bahsettiğimiz esaslar üzerinde gerçekten bunu eserleriyle gösterebilmelidirler. Ne benim otoritemden ne başkasının otoritesinden, ne şundan ne de bundan çekinilsin. Doğru bildiği şeyi sonuna kadar yürütmekten onu hiçbir güç alıkoymasın.

Bundan sonraki süreçte oluşturulacak tüzüğün ve bu tüzüğü uygulamakla yükümlü olan ve onun kurallarına göre hareket eden bir merkezin, belirlenen siyasal amaçlar doğrultusunda bir örgütlenmeye girişeceği, bu örgütlenmeyi yaratırken arkadaşların şimdiye kadar yaptığı eleştirilerin büyük bir bölümünü giderecekleri kesindir. Eylemlerin durumu hakkında, sosyal-şoven, reformist görüşler hakkında, köylüler, işçiler, kadınlar, gençlik için yaptıkları eleştiriler, kadrolaşmada yeni yöntemler kadrolaşmayı daha nitelikli, daha kalıcı geliştirmek amaçlı yapılacak çalışmalar hakkında bir tüzük ve bu tüzüğe göre yapacağımız çalışmalar bize çok şey kazandıracaktır. Bu eleştirilerin büyük bir bölümünü giderebilecektir. Zaten örgütlü çalışma ihtiyacı ve bu konuda bizim yapımızda büyük bir karmaşanın olmasında, sayısı yüz binlere varan bir gücü etki altında tuttuğumuz halde buna güçlü bir örgütsel nitelik kazandıramayışımız, buna giderek savaştı bir nitelik kazandıramayışımız rol oynamaktadır. Biz örgütlenmeyi ve siyasal amaçlarımızı ilan etmeyi bu kişilere verdiğimiz kurtuluş sözü için yerine getiriyoruz.

Bunların talepleri karşısında fazla dayanamadığımız için bu şekilde ortaya çıkmayı görev biliyoruz. Şu konuda inançlıyız aslında: Bu ülkenin saygıdeğer bir politik kurumunu yaratacağımızı, bu ülkede özellikle aşırı hainler dışında başta işçiler, köylüler, gençler, diğer emekçiler ve ülkeye şu veya bu oranda bağlılığını yurtseverlik olarak sürdüren ke-

simlerin hepsinin bir umut kaynağı haline geleceğimizi ve düşman karşısında belli bir saygınlık kazanacağımızı rahatlıkla söyleyebiliriz. Önümüzdeki siyasal hedefler, önümüzdeki kadrolar, önümüzdeki örgütlenme kurallarıyla önümüzdeki geleceği saygıdeğer bir gelecek haline getirebilir ve halkın çok daha geniş kesimleri için bir umut kaynağı haline dönüştürebiliriz. Oluşturacağımız siyasetle uğraşan bir örgüt ve bunun bütün ideolojik ve örgütsel gereklerini karşılayan bir örgüt, halk saflarında daha büyük bir yetkiye sahip olacak ve düşmanları karşısında da daha onurlu, daha itibarlı bir yer kazanacaktır.

Bunu söylerken şunu belirtmeyi unutmayalım: Diğer siyasi hareketlerin, diğer örgütlerin Kürdistan'da Kürdistan adına yaptıkları aslında bir yüzkarasıdır. Ortadaki kişilikler selam bile verilemeyecek derecede aşağılanmış kişiliklerdir. Politik bakımdan kafalar aşırı bir şekilde bağımlıdır. Bir yandan Moskova'ya, bir yandan Çin'e, bir yandan Amerika'ya, bir yandan Ankara'ya, bir yandan İstanbul'a, bir yandan şu feodale bu feodale bağımlı kafalardır. Bu kafalar bağımsız değildir ve bu kafaların oluşturduğu siyasetler de fazla bağımsızlık içeren siyasetler değildir. Bunlar tam tersine bir halkın bağımsızlığını, demokratik isteklerini, umutlarını pervasızca harcamış, bu konuda kendi kişiliklerinde bir bağımsızlığı yaratamamış, halklara kendi kişilikleriyle örnek bir şey çizememiş veya bu konuda ağır suçlar işlemiş yapılarıdır, unsurlardır.

Eskiye yine hatırlayalım: O zaman gerçekten Kürdistan kelimesiyle herkes dalga geçiyordu. Biz bile kendi Kürtlüğümüzden vahşi olarak bahsediyor ve 'Kürtlerin durumu bellidir' diyorduk. Ama bugün bu aşılmıştır. Biz bu aşamayı şu veya bu kendi kişisel gücümüze değil, dünya halklarının ilerici kültürüne, onların mücadelelerine, en başta da sosyalizme bağlıyoruz. Ama bugünler sadece Kürtler için böyle değildir. Tüm ezilen halkların hor görüldüğü, insan yerine konulmadığı bir gerçektir; ama Kürtler için bu fazlasıyla

böyledir, çok daha fazla geçerliliği vardır. Çünkü öyle bir Kürtlük var ki, hiç kimsenin beğenmediği bir yapıdır. Herkes güya bu yapıdan çıkmıştır, ama kimsenin beğenmediği bir yapıdır. Biz bu yapıyı benimsemeye çalışıyoruz, bu çok ciddi bir şeydir. Tarihte gericilikle yoğrulmuş, feodalizmin her türlü pisliliğiyle uydulaştırılmış bir yapıyı benimsemeye çalışıyoruz.

İlişki kurmayı, sosyalizmle yeni bir yaşam yaratmayı denemişiz. Arkadaşlar eğer gerçekten tutarlılarsa davranışlarında başka bir yolun olmayacağını görmelidirler. Yeni yetişme kapitalistler vardır, sanırlar ki dünyayı fethedecekler. Eğer arkadaşlar bu kapitalistlerin amaçlarını paylaşıyorlarsa, eğer böyle sömürgeci feodal bir yapı içerisinde fethedecekleri bir yapı, bu statüko altında, fazla bir dünya yaratamayacakları inancında tutarlıysalar, gerçekten bu arkadaşların korkunç bir devrimde sürekli bir savaşım içinde olmaktan ve kendilerine alan yaratmak için sosyalizme sarılmaktan, bir güçlü örgütlenmeyi, bir güçlü kadrolar, bir güçlü eylem yaratmaktan başka çıkar yolları yoktur. Ama buna rağmen arkadaşlar hala bir köylü içgüdüleriyle (fazla hor görmüyoruz, ilkel ama yararsız bir şeydir) yine bir küçük-burjuva pasifizmiyle ister kendi burjuvazisinden, ister yabancı bir burjuvaziden dilenme gibi bir durumları yoksa ve yaşantı denen gerçeğe de saygıları varsa alan yaratmaları gerekir.

Dünyaya gelmek öyle basit bir sorun değildir. İnsan olmak çağımızda basit bir sorun değildir. Birçok bağımsızlık ve özgürlük sorunu vardır bu insanların. Bizim gibi bundan nasibini hiç almamış kişilerin çok daha büyük görevleri vardır. Ama denilebilir ki, "bunaliyoruz, durgunlaşıyoruz, kafalarımız artık bu sorunlara yetmiyor." Hayır, yetmelidir! Yetmiyorsa suçu kimde bulacaksın? Suçu kendi toplumsal, ailesel yapında göreceksin. Bunların da fazla suçlu olmadığını görebiliyorsan, bunun başka düşünceden olduğunu göreceksin ve yöneleceksin, buna yöneleceğiz. Genel hava nedir?

Sanki bizim için son derece gelişme ve yaşama olanakları varmış gibi bir hava içinde, böyle bir psikolojik, moral yapısı var bazı arkadaşlarda. Bu yüzden de çeşitli baskılar altında sıkışan insanların durumunu arz etmiyorlar.

Eğer arkadaşlar sömürgeciliğin yağdırdığı tüm kötülüklerden, ortaçağın yüzyıllık toplumsal yapısının doğurduğu alacakaranlıktan şikayetçiseler, bunda tutarlıysalar, bu ikisinin de çok zararlı olduğunu biliyorlarsa, anlamalılar ki bu statüko var olduğu oranda kendileri aslında hayalle yaşıyorlardır. Ama bunlar eğer insan olma onurunu taşımak istiyorlarsa, bunun bilincine varmışlarsa, güçlü bir örgütçülük, amaçlarında güçlü bir açıklık sergilemekten ve ayrıca eylemlerinde gerçekten hem usta, hem kıvrak, hem bitirici darbeler indiren insanlar olmaktan başka çareleri yoktur. Bu durumlar Kürdistan devrimcilerinin niteliğini belirler. Kürdistan'daki devrimci mücadelenin niteliğini belirlediği gibi, bu niteliklerle bütün dünya halklarına karşı, bütün bölge halklarına karşı örnek olabilir.

Bölgedeki gericiliğin de az çok bizden kaynaklandığını hatırlarsak, bölge halklarının mücadelesinin büyük oranda bizdeki mücadelenin gelişmemesi, dolayısıyla gelişmediğini kavarsak (bu konuda ne dereceye kadar önemli bir konum içerisinde olduğumuz açıktır), bu alanı emperyalizmin, feodalizmin ve sömürgeciliğin cirrit alanı olarak görmeye ve yaşamaya devam edersek, herhalde bunda dünya ve bölge halklarının da pek bir yararı yoktur. Kısaca sadece kendi yaşantı alanımızı yaratmak için değil, bunu başarılı bir örnek olarak dünya halklarına sunmak ve bizim yüzümüzden dünya halklarının, bölge halklarının gericilik altında olmalarını da ortadan kaldırmak için üzerimize düşen görevi yapmalıyız.

Bu beraberinde örgütlenmenin bütün özelliklerini bilmeyi, amaçlarımızda son derece kararlı olmayı, eylemlerimizde son derece atak olmayı, son derece uyanık, bilinçli, yani eylemlerimizin bütün sonucunu, gerek bize karşı gerek dışa karşı yaratacağı bütün etkileri bilerek ve ayrıca düşmanın

azgınlığı biliniyorsa, düşmanın tarih boyunca nasıl bir gerçeklik yarattığı biliniyorsa, düşmana da kolay kolay teslim olmamayı getirir. Bu düşmana karşı da bizim aklın hayalin almayacağı bir şekilde mücadele etmeyi benimsemekten başka bir yolumuz olmadığı halde, bugüne kadarki süreçte bu konuda önemli oranda başarılı olunduğunu söyleyememekteyiz.

Amaçta ve yöntemde böyle bir görev ortada olmasına rağmen, mevcut yapının hala böyle bir nitelik kazandığını söyleyemez arkadaşlar. Hem siyasal amaçların kavranışında, hem bunun örgütsel bir pratiğe, eylemsel bir pratiğe dökülüşünde arkadaşlar çok gerideler. Giderek bulup çıkarıyoruz eksikleri. Ama sorumluluk nedir? Bu konuda bir şeyler yapamaz mı?

Bir insanın yapabileceği şeyleri yapmaya çalışıyoruz. Fakat her insanın da bir şey yapabileceğine inanıyoruz. Her kişinin de fazla şikayet etmeden, çevresini şikayetlere boğmadan, çevresine veryansın etmeden ve başka güçlere dayanmadan, öz olarak kendi kişiliğine dayanarak, kendi zekasına, bilincine, cesaretine, fedakarlık ruhuna dayanarak çok şeyler geliştirebileceğine inanıyorum. Benim kısaca insanlara bakış açım budur. İnsanların bunları yaratabileceklerine, bu konuda aralarında çok güçlü kolektif ilişkiler geliştireceklerine, çok güçlü davaları başaracaklarına dair inancımız da vardır. Ne bir otorite kendi yapısının gücünü görmezlikten gelmeli, ne de bütün kişiler kendilerindeki engin enerjiyi hapsedmelidirler. Bunlar bir davanın gerektirdiği ölçüler içerisinde, kolektif bir dayanışmayı yaratabilmeli ve bu konuda her şeye katlanmalılar. Her türlü gereklerini yerine getirmeliler.

Bu işin teorik yanını ortaya koyduk. Bunu daha da somuta indirgersek, bölge bölge, kişi kişi kendimizde somutlaştırmaya çalışırsak, sanıyorum zaman fazla uzar ve pek fazla bir yararı da olmaz. Ama yine bu eleştirilerle, bu bakış açısıyla neyin kastedildiği açıktır. Hiçbir arkadaş "ben anla-

mam veya beni ırgalamaz" diyemez. Ben bütün arkadaşların yapısından kendimi nasıl sorumlu hissediyorsam, her arkadaş da bu mücadelenin önemli sorumluluklarını paylaşmanın gereğini görmek, bilmek zorundadır. Bunu bilmeden, görmeden eğer adım atıyorsa, yarın kendini bir uçurumdan da atabilir.

Kafamızda düşünce kırıntılarıyla şurada-burada bölük pörçük düşüncelerle biz bu soruna eğilirsek başarılı olacağımızı hiç sanmıyorum. Ama bu konuda doğru kavramlara, doğru prensiplere, doğru ilkelere sahip olursak, bunların ışığında (ki bunların hepsi ideolojiyi ifade eder) güçlü bir ideolojik yaklaşımla bu sorunlara varırsak, bunun da örgütsel ve kadro sorununu unutmazsak, başarılı olmamızın hiçbir nedeni yoktur.

Yine şunu hep dile getiriyoruz: Halkların eli kolu hep bağlı tutulduğu için, bilhassa ekonomik yönden güçsüz ve araçsız bırakıldığı için, sanıyorlar ki devrimciler de böyledir. Hayır, devrimciler burjuvazinin elini kolunu zincirle bağladığı bir halk durumunda değildir. Devrimciler bir yerde zinciri kıran insanlardır, zinciri kıran eller de her zaman güç oluşturabilecek ellerdir ve ayrıca beyinde tutsaklığı yenen kafalar, her gün yaratıcı düşüncüyü, bağımsız düşüncüyü yaratacak beyinlerdir. Bu beyin, bu üretici eller birleşirse, burjuvazinin bizi hapsettiği yapıda sürekli kalacağımızı, fazla güç oluşturamayacağımızı, fazla alan yaratmayacağımızı sanmıyorum. Yaratabiliriz. Biz sıradan bir halk kitlesi, yığını gibi değiliz; eli kolu bağlı olan, kafasından tut yüreklerine kadar her bakımdan korku, terör, şartlanmışlık, yabancılik içinde yaşayan insanlar durumunda değiliz. Devrimciler sürekli çare getiren, sürekli araç geliştiren, sürekli yol gösteren insanlar durumundadırlar. Evet, böyledirler, bunu hayatlarıyla yerine getirirler. Bunu düşmana karşı mücadeleyle, önüne her çıkan engelle büyük bir mücadeleyle yerine getirirler. Devrimciler bu çapta insanlardır. Bunun için sıradan insanlar değildirler, bunun için toplumların kur-

tuluşuna yol gösteren bir taraf örgütüdürler. Bir genelkurmay örgütüdür bunlar. Her gün çare, alternatif, kurtuluş aracı geliştiren organlardır, unsurlardır.

Devrimcilerin sıradan insanlardan farkını göremeyen bir anlayışın Lenin tarafından da nasıl değerlendirildiğini biliyoruz. Devrimcileri halk kitlelerinin kuyruğuna takan bir anlayış ve halkın güncel siyasal ve ekonomik sorunları içinde, yani belli bir ekonomiyi ve bunu da belli bir siyasete aktaran anlayışın ne kadar sığ bir anlayış olduğunu ve bu anlayışla Lenin'in nasıl mücadele ettiğini biliyoruz. Biz bu yapılar içinde yer alamayız. Ama öte yandan devrimciler büyük hayalciler de değildirler. Ayakları yerden kopuk, yarattıkları ve geliştirdikleri olayların nasıl sonuçlanacağını bilmeyen maceracılar da değildir. Devrimciler her iki hatanın, her iki ucun dışında yer alan, bütün çalışmalarında planlı olmayı, hesaplı olmayı, güçlü olmayı, darbelerinde ve eylemlerinde gücü oranında hareket etmeyi, bütün bunları da belli bir düşman saptamasına göre yapmayı, yani bir genelkurmayın orduyu yürütürken yaptığı tüm planlamayı yapabilen kişilerin topluluğudur, örgütüdür devrimciler örgütü.

Bu konuda fazla söz söylemeye gerek yoktur. Çünkü bize yol gösteren Lenin'in öğretileri ortadadır. İlla bizim de bu konuda bir ilke geliştirmemize gerek yoktur. Biz bu ilkelerin saflarımıza uygulanmasını istiyoruz, arkadaşların özümsemesini istiyoruz. Sanıyorum, elimizdeki bu araçla ister program, ister tüzük, ister kadro malzemesi, ister silah, ister şu bu gerekle, önümüzdeki dönemde uzun vadeli amaçları planlamada, kısa vadeli amaçları planlamada ve tabii ki örgütlenmede daha başarılı olacağımızı söyleyebiliriz. Yani eskiden olmayan bazı araç gereç eksikimizi bugün biraz daha kapatmış olarak, gelecekte daha iyi bir planlama ve örgütlenmeyi yapabileceğimizi söyleyebiliriz. Ve siz nasıl bugün bu gelişmeyi geçmişe göre daha olumlu buluyorsanız, mutlaka önümüzdeki dönemlerde de böyle olacağını beklemelisiniz.

Tüzükle merkezin birkaç yakın görevi tespit edilecek. Bu konuda merkez yürütmeye seçilecek unsurların, birbirleriyle çalışacak kişilerin kolektif hareketi önemlidir. Ayrıca her birisinin bir boşluğu doldurması, yaratıcı olması önemli bir husustur. Her zaman mücadeleye enerji vermeli, bir yandan cesaret, bir yandan bilinç, bir yandan da fedakarlık aşılamalı; uzmanlık, işbölümü ile yayın alanında çeşitli araçlar kullanarak mücadeleyi sürekli duyurmalıdır. Mücadelenin geleceğe ilişkin bütün planlarını çizebilmeli, mücadelenin uzak veya yakın hedeflerine ilişkin programlarını, çalışma programlarını geliştirebilmeliler. Örgütlenme biçimlerini, çeşitli örgüt ve organlar oluşturmayı becerebilmeli, bu konuda yeteneklerini kullanmalılar. Somut şartların ışığında günün acil görevlerini yerine getirebilmeliler. Taktik değişiklik yapılması gerekiyorsa, bunu hemen yapabilmeliler, bu konuda esneklik göstermeliler. Hareketin acil ihtiyaçları için gereken organları yaratabilmeyi ve bu organları işletebilmeyi becerebilmeliler. Hareketi yakından tehdit eden ve uzun vadeli tehlikeleri önceden görebilmeli, bu konuda planlar geliştirmeliler. Yine hareketin yakın müttefiklerini, uzak müttefiklerini görebilmeliler, bunlarla ilişkiyi belli bir planda dahilinde geliştirmeliler. Kısaca merkezi rollerini en iyi şekilde ortaya koymalılar.

Merkezin bir hareketin içinde çok mühim bir yer işgal ettiğini, hele hele merkeziyetçi yanı ağır basan bir örgütlenmenin gelişmesinin daha çok merkezden başlatıldığını göz önüne getirerek bu konuda hiçbir fedakarlık esirgenmemelidir.

Marksist-Leninist teori çok iyi özümsemelidir. Önder kadrolar sık sık Marksizm'e müracaat etmeli, Marksizm'in uygulanmasını başlangıç şekli yapmak için bu öğretiyi gerçekten özümsemeliler. En önemlisi de, bence bir hareketi temsil edecek sabırla cesarete ve fedakarlığa sahip olmalılar. En önemli noktalar bunlardır. Ayrıca hesap vermeyi, her zaman tarih önünde, halk karşısında örgüt sorumluluğu içe-

risinde hesap vermeyi hiçbir zaman unutmamalılar. Kendi aralarında kuracakları örgütlenme ilişkilerinin tabana doğru bir örnek teşkil edeceğini akla getirerek, en iyi örnekleri bu alanda yaratmalılar ve bunları tabana doğru yaygınlaştırmalılar. Ayrıca yine belirtelim; her biri bir boşluğu kapatabilmeli, birbirlerine görev yıkarak, birbirlerine aşırı yük yükleyerek değil, mevcut yükü, mevcut sorumluluğu kolektif bir şekilde paylaşarak zor olan görevleri birlikte yürütebilmeyi sağlayabilmeliler.

Tabii ki bunların denetim ve yürütme konularında da geliştirecekleri mutlaka tedbirleri olacaktır. Bir hareketi çepeçevre kuşatmak için ellerinden geleni harcayacaklardır. Bölgeleri dolaşmak görevi zaten programda belirtilmiştir. Toplantılar, konferanslar, kongreler, çeşitli özel örgütler, yan örgütler, komiteler oluşturarak, temsilcilikler oluşturarak hareketi örgütsel yönden mümkün olduğu ölçüde besleyeceklerdir. Ayrıca haberleşmek açısından çeşitli bültenler yayınlayarak, çeşitli bildiriler yayınlayarak, hareket hakkında zaman zaman bilgi vermeleri, zaman zaman gerektiği ölçüde bildirilerle, bültenlerle ve yine ayrıca merkezi yayın organlarıyla, kadrolar için çıkarılacak yayın organlarıyla, hatta kitleler için geliştirecekleri yayın organlarıyla propaganda ve ajitasyona önderlik edecekler veya propaganda ve ajitasyon için mevcut dokümanı hazırlayacaklar; bu konuda ideolojik-teorik çerçeveyi çözecekler, teoriyi ortaya çıkaracaklardır.

Bir merkezin neler yapabileceğini, bunun için ne gibi araçlara gereksinim duyacağını az çok görebiliyoruz. Önemli olan böyle bir kolektif çalışma havası içinde, bunu pratikte de büyük engellerle karşılaşmadan (hiç olmazsa en azından gelecek bir kongreye, bir toplantıya, bir konferansa kadar, genişletilmiş bir toplantı olabilir, ulusal düzeyde bir konferans olabilir, hatta bir kongre olabilir) bu döneme kadar son derece gelişkin bir hareketin sorumluları olarak ortaya çıkabilmektir. Eğer dört sene veya daha kısa bir süre sonra

büyük bir toplantıyla bir araya geleceksek, sorunlarımızı bu şekilde tartışacaksak, mutlaka o zaman halk hareketleri, gerilla hareketleri, gençlik hareketleri geliştirilmelidir ve ülkedeki sömürgeciliğin, feodallerin denetimi büyük oranda kırılarak halka daha geniş bir serbestlik, özgürlük ortamı yaratılabilmelidir. Bizim de yabancılıktan daha fazla kurtulmuş, siyasi görevleri daha iyi kavramış, örgütsel mekanizmadaki yerini daha iyi bilen kişiler olarak hareket etmemiz gösterilmelidir.

Biz kendimizi nasıl başarılı hissedeceğiz? Gelecekte bizim kendimizi başarılı hissetmemiz için her şeyden önce fizik kurallarına göre somutluk kazanan bir örgüt, bu örgütün öncülük edeceği kitle hareketleri, gençlik hareketleri hem nitelik hem de nicelik açısından son derece güçlü bir nitelik kazanarak, ülkede ağırlığını son derece güçlü duyuracak bir seviyeye varmalıdır. Keza köylü hareketleri, köylülerin ağalara kaşı mücadeleleri boy atmalıdır bu dönemde. Örgütlenme bu konuda önderlik yapmalı ve geniş köylü hareketlerini geliştirmeli; bugün beş on köylü hareketimiz varsa, önümüzdeki dönemde bunun sayısını birkaç bölgeye yaydırabilmeliyiz. Aşiret çatışmalarını kesinlikle kırabilmeli, aşiretlerin birbirlerini kırıp dökme durumlarını, yani kan davalarını önemli oranda ortadan kaldıracabilmeliyiz. Gericici ağa, şef otoritesi, yine genelde de özellikle sömürgeciliğin, MİT'in örgütlediği bu yapılar kaldırılmalı; devrimcileri her zaman tehdit eden bir engel olmaktan çıkarılmalı, devrimciler en azından bunlardan büyük zarar görecektir bir yapıdan kurtarılmalı veya bunların ördükleri ihanet çemberi önemli oranda parçalanmalıdır. Sömürgeci partilerin etkisi sömürgeci devlete bağlayan bir halka olarak hayli ortadan kaldırılmalıdır.

En önemlisi de, bütün bu hareketlerin arkasında güçlü bir silahlı gücümüz mutlaka oluşturulmalıdır. Yani gerek ideolojik, gerek politik alanda örgütsel varlığımızın korunmasında arkamızda her zaman güçlü bir silahlı kuvvet dura-

bilmelidir. Şunu hiçbir zaman unutmayacağız: Yürüteceğimiz bütün çalışmaların arkasında eğer güçlü bir silahlı kuvvet durmazsa, her zaman yok edileceğimizi, hiçbir zaman bize yaşama hakkını tanımayacaklarını bilmeliyiz. İdeolojik, politik, örgütsel inşada silahların gücüyle ayakta tutulacağımızı hiçbir zaman unutmamalıyız. İdeolojik, siyasi gücümüz ne kadar güçlü olursa olsun, eğer bu gücü koruyacak, bu gücü savunacak, bu gücü çeşitli provokatör örgütler ve kişilerden koruyacak silahlı bir gücü oluşturmazsak, bütün bu emekler boşa gidecektir. Onun için daha ilk andan itibaren bizim silahlı bir güç oluşturmamız, salt birkaç hedefi yok etmek açısından değil, başlı başına bütün ideolojik-politik kazanımlarımızı korumak, bu kazanımların tahrip edilmesini önlemek için şarttır.

Diğer ülkelerin burjuva hukukları az çok ideolojik-politik kazanımlarını meşrulaştırır ve bunları fazla hırpalamayı veya kaldırmayı düşünmezler. Ama Kürdistan'daki mevcut burjuva egemenliği, burjuva hakimiyeti, hukuku veya feodal hukuk, zorbalık, herkesin hayatını bizzat silahların gücüyle sağlayabileceğini, idame ettirebileceğini göstermektedir. Hele bu güç eğer devrimci bir örgütte devrimci bir inşa hareketiyse, tabii ki silahların varlığı kesin gereklidir. Onun için de geliştirilecek kitle hareketleri ve örgütsel, ideolojik inşa bir silahlı güç temelinde hazırlanmalıdır. Bu konuda da mutlaka bizim gelişmiş bir silahlı varlığı oluşturmamız şarttır. Bunu yaratabilirsek, yaşatabilirsek kendimizi başarılı ilan edebileceğiz.

Gelecek toplantılarda merkez bir araya geldiğinde bunu gerçekleştirmişse kendini başarılı hissedecektir. Kendi kadrolarını siyasi ve örgütsel alanda daha tecrübeli kılmışsa, bunları iş yapabilir duruma getirebilmişse, örgütsel görevlerini önemli oranda yerine getirmiş olacaktır. Kadrolarına iş yaptırabilmişse, herkese örgüt içinde görev vermişse ve herkesi az çok yeteneklerine göre işletebiliyorsa, böyle bir örgüt veya böyle bir merkez görevini yerine getirmiş

olacaktır. Ayrıca kadrolarına engin bir cesaret ve fedakarlık ruhu verebilmişse, dünyayı ve ülkeyi kavramada berrak bir anlayış verebilmişse kendini başarılı hissetmiş olacaktır. Yine ajan-provokatörleri sindirmede azgın sömürgeci temsilcileri, özellikle en tehlikeli faşist elebaşlarını ortadan kaldırmada, bunlarla ilişkide olan ağaların üzerinde terör estirmede belirli eylemler yapılmış ve başarılı olunmuşsa, ayrıca kitlelerin benimseyebileceği, arkadaşların morali üzerinde yıkıcı değil tamamen cesaretlendirici bir etki altında bunlar yapılmışsa, böyle bir meselede başarılı olduğu söylenebilecektir. Halka yurtseverliğin ve demokrasi ruhunun aşılmasında önemli bir gelişim sağlanmışsa, daha çok halk kesimini böyle bir harekete katabilmişse, genel ülkenin bütün alanlarında, bütün bölgelerinde, köy, kent, kasaba, fabrika, iş-üretim sahası, eğitim sahası, bütün bu alanlarda yurtseverlik ve demokrasi alanındaki düşünceleri fazlasıyla aşılayabilmiş ve ülkede hakim akım haline getirebilmişse, bunu bütün dışa ve içe karşı duyurabilmişse, meşrulaştırmışse kendini başarılı hissedecektir. Bu alanlar önümüzdeki bir merkezin başarılı olup olmayacağını belirleyecek hususlar, belirleyecek kriterlerdir.

Eğer bunları yapmazsa başarısız bir merkez nasıl halledilecektir? Hangi kriterlere göre merkezin başarısız olduğunu söyleyeceğiz? Mevcut ilişkileri nicelik olarak arttırmış, ama fazla nitelikli bir gelişmeye uğratmamışsa, kadroların mevcut ölçüde önemli bir bölümünü örgütleyememişse, onları uzmanlık alanlarına göre görevlendirememişse, onları aktif, canlı bir organizma haline getirememişse, onlar arasında eleştiri-özeleştiri, fedakarlık ve cesaret ruhunu geliştirememişse, bunlara iş yaptıramıyorsa, bunlara ister silahlı, ister ideolojik, ister politik mücadelelerde belli bir işlerlik kazandırıp ve belirli bir süre içerisinde birkaç nicel gelişme sağlayıp mevcut yapıları durgunlaştırmışsa, tabii ki böyle bir merkez görevini yapmış sayılamaz.

Ayrıca Kürdistan'ın ister diğer parçalarında olsun, ister Türkiye kısmında olsun, ister diğer komşu ülkelerin devrimci hareketleri içinde olsun, ister Avrupa'da veya sosyalist ülkelerde olsun belli birtakım temsilcilikler oluşturamamışsa, buradaki mücadelelerle aktif dayanışma süreci içine girmemişse, kısaca temel ittifakları, birincil derecede ittifakları ve yine ikincil, giderek üçüncül derecede ittifaklarını geliştirememişse, bu konuda temsilcilik, örgütlenme ve dayanışma yaratamamışsa başarısızdır.

Merkez eğer bir ulusal kurtuluş cephesi ve bu cepheyi en geniş anti-faşist bir platformda, örneğin bir Türkiye devrimci hareketiyle kurabilmenin temellerini atmışsa, tabii ki bağımsızlıktan taviz vermemek şartıyla, buna hizmet edecek anti-faşist güçlerle birleşebiliyorsa, yine diğer Kürdistan parçalarındaki mücadelelerin seviyesini daha da yükselterek, oraların burayı etkilemesinden ziyade, burası daha çok ideolojik ve örgütsel alanda yani sosyalist bir ideoloji ve örgütlenmeyle oradaki mücadeleyi aydınatabiliyorsa, burayı oranın yedeği haline getirmeden, hem oranın hem buranın öz güçlerini karşılıklı olarak birbirleriyle ilişkilendirerek sağlıklı ilişkilere vardırılmışsa, bu konuda sağlıklı adımlar atmışsa başarılı olacaktır.

Özellikle önümüzdeki dönemde bir diğer hedef olarak şu gösterilebilir: Türkiye parlamentosunda yapılacak seçimlerde, (şimdilik bir şey söylenmese de) işbirlikçi feodallerin, kompradorların, daha çok Türk burjuvazisinin onayından geçmiş, bunların tercihi olan adaylar ve bir de işbirlikçi küçük-burjuva örgütlerin adayları darbelenmeli ve bunların parlamentoya gitmesi önlenmelidir.

Sonuç

Toplantının sonuna yaklaştık. Biz şu anda içinde bulunduğumuz şartları çözümlemekle karşı karşıya bulunduğumuz görevlerin ağırlığını idrak ediyorsak, aslında geleceğe ilişkin önemli etkileri olabilecek bir uğraşı içerisindeyiz demektir. Geleceğe ilişkin etkilerin daha da yaygınlık kazanması için bundan sonra göstereceğimiz hassasiyet aslında çok önemlidir. Bugün çizilen, kuralları ve ilkeleriyle hedeflenen bir örgütlenme temelidir; belki yıllarca önce temeli atılmıştı, ama bu dönemden itibaren daha örgütlü, daha belirgin somut ilkeler doğrultusunda yol alacak bir hareket olacaksak, bugün atabileceğimiz, bundan sonra atabileceğimiz adımların değeri çok önemlidir. Eğer biz bu adımları layıkıyla atabilirsek, bu adımların tarihi anlamını kavrayabilirsek, değerini bilirsek, ülke halkının kurtuluş tarihinde bunun bir dönüm noktası olabileceğini rahatlıkla belirtebiliriz.

Ülkede yepyeni, canlı bir siyasi ortamın yaratılması, canlı bir demokratik ortamın yaratılması, Kürdistan'da rahatlıkla devrimcilerin faaliyette bulunabileceği bir ortamın yaratılması, bundan sonra yürüteceğimiz yoğun çabalarla olanaklı hale gelecektir. Ayrıca hayatın tüm alanlarında yürütülen ve daha çok yerel gericiliğin, milli baskıcı güçlerin çıkarlarına hizmet eden faaliyet yerine, tehlikelerle dopdolu da olsa insanı sürekli bağımsızlık ve özgürlük doğrultusunda bir yaşantıya sevk edecek böyle bir uğraşın içerisinde bulunmak uğraşların en değerlisidir. Arkadaşların bütün gençliklerini buna vermeleri, aslında yadırganacak bir husus değildir. Böyle bir gençlik, eğer insanlığa saygı devam ediyorsa, böyle bir uğraşından başka bir alanda geçirilemez. Elbette ki, yüce bir davanın içinde boğuşarak anlam kazanacaktır, bir kişilik kazanacaktır, saygınlık kazanacaktır. Onun için de biz arkadaşların her türlü ağır göreve girmelerinde, hayatları pahasına da olsa üzerlerine düşeni yapmalarında

herhangi bir sakınca görmüyoruz. Tabii ki bir küçük-burjuva, bir feodal, bir ataerkil endişe durumumuz yoktur; varsa da bu endişeleri üzerimizden hızla atacağız.

Güçlü davalar alışlagelmiş kurallarla, alışlagelmiş örgüt ve anlayışlarla hiçbir zaman başarıya gitmez. Güçlü davalar her zaman alışılmışın dışına çıkarak, her zaman herkesin boyun eğdiği kurallara karşı durarak, herkesin cesaret etmediği örgütsel girişimler ve eylemlerle ancak başarıya ulaşabilir. Bu yükümlülükler içine girecek daha çok önder kişilerle başarıya ulaşabilir. Biz böyle bir dönemin insanlarıyız. Kendimizi böyle bir dönemin insanları olarak aday aday görüyoruz. Böyle bir döneme kendi damgamızı vurmak istiyoruz. Bunun bütün çağı, toplumsal koşulları vardır. Gerisi artık bizim belleğimizin, yüreğimizin işlemesine bağlı bir şarttır. Bunların da gerçekleştirilmesi elimizdedir. Yani kişilerin kendi iradeleriyle yapabilecekleri bir iştir.

Biz ilk gün de bir grup olarak belirlediğimizde, bizi bekleyen tehlikeler, imkansızlıklar bugüne oranla kat be kat fazlaydı. Yine bugün de bizi bekleyen tehlikeler, zorluklar çok daha fazladır. Az değildir, ama elimizdeki araçlar da düne oranla hayli fazladır. Biz mücadele içinde bir yaşantıyı, savaş içinde bir yaşantıyı hayatın biricik gayesi haline getirebilmeliyiz, getireceğiz, getiriyoruz. Özellikle umutsuzluklar varsa, arkadaşlar devrimci düşünceyle, devrimci pratikle bunu giderebilmeliler. Zamanında yapmış oldukları hataları, daha genç yaşta bulunduklarına göre, daha önlerinde uzun bir mücadele pratiği bulunduğuna göre başarılı eylemleriyle kapatmalıdırlar. Ve tarihe kalacak olan, toplumun bağrında kök salacak olan da bu tür davranış ve düşüncelerdir.

Belirttiğimiz eylemler vardır. İyi bir kuruluş bildirisinin hazırlanması ve geçmiş arkadaşların mücadelemiz içindeki yerleri konularında kararlarımızın olduğunu, bu konuda iki önemli görevi yerine getireceğimizi belirtmiştik. Bir de bu konuda gelecekte hazırlayacağımız bir merkezin (ister öne alalım, ister zamanında yapalım, ister bir konferans, ister

bir kongrede olsun) yetkili olduğunu da kabullendik. Daha fazla sözü uzatmadan biraz önce özelliklerini vurguladığımız, başarı kriterlerini ve çalışma anlayışını vurguladığımız insanların seçimi söz konusu ediliyor, sayıları üzerinde biraz tartışılabilir. Ortaya çıkan önerileri hayata uygulamaya çalışacağız. Bu açık, yalnız belli bir süre sonra dağılıyoruz, dağıldıktan sonra arkadaşlardan istenen, göz önünde tutmaları gereken en önemli husus, böyle bir örgütlenme tepeden geliştirileceğine göre, bulundukları bölgelerdeki ilişkileri, bu merkezin istemlerine göre hazırlamalarıdır. Yani kısaca elleri altında bulunan potansiyelin kimisini şu veya bu alana göre muhtemel bir örgütlenme doğrultusunda ele almaları ve adeta oranın bir yerel, bir bölgesel komitesiymiş gibi hareket etmeleri, bu konuda her an bir öneriyle karşı karşıya kalacaklarını bilmeleri ve buna göre hareket etmeleri gerekiyor.

Bu örgütlenmenin sorumluluğu sadece bizim değildir. Bu örgütlenmenin sorumluluğu dağılacak ve yoğun ilişkilerde bulunacak arkadaşların sırtındadır. Hatta bazı şeyler feda edilmek istenmiyorsa, elleri altındaki potansiyeli bütün gücüyle sarabilmeli, bu potansiyeli muhafaza edebilmeli, çarçur etmemelidirler. Ayrıca yeni, resmi bir anlayışla örgütlenmeye hazırlıklı olmayı, muhtemel komiteleri, komitelerin yan kuruluşlarını, komitelerin alt komitelerini, kent gruplarını, fabrika gruplarını şimdiden oluşturmayı veya en azından bu konuda hazırlık yapmayı hiçbir zaman unutmamalıdır. Bizim örgütlenmemiz öyle anlayışlı bir şekilde, son derece sakin, son derece rahat bir şekilde gelişmeyecektir. Biz Kürdistan'da hiçbir şeyin öyle birdenbire sıçrama yaparak gelişmeyeceğini biliyoruz. Her şey belli bir hesap dahilinde veya belli bir nicelik gelişim doğrultusunda olacaktır. Örgütlenme yavaş yavaş gelişecek, yavaş yavaş tabana doğru yayılacak ve yavaş yavaş en iyi yetenekler uygun oldukları yerlerde örgütleneceklerdir.

Sonuçta özellikle belli bir süre hiç olmazsa elimizdeki malzemeyi örgütlendireceğiz. Dışa karşı ve içteki karmaşık yapıya karşı bunları düzenleyeceğiz. Arkadaşlar attıkları adımın tarihi nitelikte olduğuna inanıyorlarsa, bu inançlarında tutarlı iseler, kesinlikle en ufak bir olumsuzluğa girmemeleri gerekecektir. Çalışmalarda değil durağanlığı kabul etmek, daha da disiplinli bir yapının gereklerini göz önüne getirerek bu çalışmaları yoğunlaştırmaları gereği açıktır. Harekete bu kadar politik bir hüviyet verdiriyorsunuz, bunun düşmanı ve onun yıldırıcı olan güçlerini ne kadar uyartacağınızı biliyorsunuz. Ama buna rağmen bunun ağır sorumluluklarından da kaçınacaksınız. Bu beklenemez, bu kabul edilemez. Arkadaşlar böyle bir yapı içine girerlerse, merkez hiçbir şey yapamaz. Merkez de ağır bir sorumsuzluk içinde her şeyi bir kenara atabilir veya merkez çok kolay tasfiye olabilir. Onun için merkezi güç duruma düşürmeyecek, polise karşı, siyasal iktidara karşı, yerel zorbalıklara karşı, sosyal-şoven ve reformist küçük-burjuvalara karşı bizi güç duruma düşürmeyecek hareketlerde bulunmalı ve hareketimize hep taze soluklar aldırmalısınız. Adeta toplum saflarının taze soluklarını, taze enerjisini, taze kanını her zaman bize aktarmak gerekir. İlişkilerde daha çok çevre, daha çok unsur kazanarak, her zaman mücadelenin içine katabilmelisiniz ve biz bu konuda son derece bizi şevklendirecek adımlar bekliyoruz. Bu konuda olumlu haberlerle bizi güçlendirin diyoruz.

Arkadaşlar gerçekten kişisel endişelerini, kişisel yaklaşımlarını bir yana bırakmalıdırlar. Burjuva orduları bile haksız bir temelde ve yalancı bir disiplinle idare ediliyorlar, ama buna rağmen hepsi her an savaşa girecek durumdadır. Bizim arkadaşlarımızın da her an bir savaş örgütü gibi, her an bir ideolojik-politik kurmaylık gibi kendilerini halkın önünde görmeleri ve bu konuda en ufak bir kişisel endişeye, korkuya ve yılgınlığa kendilerini kaptırmamaları, enerjisi-

lerini ve cesaretlerini sürekli yenilemeleri, bekleyebileceğimiz en önemli hususlardır.

Ayrıca bu konuda "niye olmadı, yine bir şeyler mi oldu?" gibi endişelere de fazla yer yoktur. Biz Kürdistan'da geliştiğimize göre korkmayız veya gelişen taraf sürekli biz olduğumuza göre acelesi olan düşmandır, acelesi olan ömrü tükenen sınıflardır. Biz ise sürekli geçmişimizi toparlayan, geleceğimizi hazırlayan, bugünü kavrayan bir gücüz; dolayısıyla bizim aceleciliğe, bizim sabırsızlığa ihtiyacımız yoktur. Biz sakin, kararlı ve serinkanlı bir şekilde dünyanın en güçlü devrimlerinden birisine kendimizi hazırlayabiliriz. Ne diye panik içinde olalım, ne diye korku ve telaş içinde olalım? En sağlıklı, en yüce bir ruh yapısı içerisinde görevlerimizi yürütmeye devam edelim.

Şimdiye kadar konuşulan bütün hususlarla bu şekilde yürümemiz gerektiği yeterince arkadaşlara anlatılmıştır. Durumun, yolun niteliklerini, geleceğin niteliklerini ortaya koymuştuk. Buna gönlümüzce, yüreklice katılmaktan başka yolumuz yoktur. Biz böyle yaparken, hepimizin farkında olduğu gibi ne coşkulu bir şekilde kendi kendimizi coşa getiriyoruz, ne de son derece ürkek bir yapı içinde bırakıyoruz. Evet, ne o var, ne diğeri. Sağlam bir mantıkla endişeleri ve umutları muhafaza ederek, ne aşırı bir güven ne de aşırı bir telaş, ama daha kararlı, daha mantıklı adımlarla bu işi yürütebileceğimizi kendi özgülümüze karşı söylüyoruz.

Tarihin bu durağında gerçekten toplumun dili olmayabilir. Toplum duyarsız, uykuda olmuş olabilir. Toplum yarı yarıya ölmüş olabilir, onun sesi, dili ve kültürü olmayabilir. Bütün bunlar bizim halkın sorunları karşısında duyarsız olmamızı getirmez. Ayrıca sömürgecilik, milli baskıcı güçler, her bakımdan insafsız olabilir; bunlar en ufacak hak hukuktan anlamaz olabilirler. Halklara en ufacak bir özgürlük vermeyebilirler, halkları en azgınca yok edebilirler. Ama bütün bunlar bizim duyarsız olmamızı, bizim devrimcilere layık bir şekilde hareket etmememizi getirmiyor. Biz ne

onların, ne bunların durumunu göz önüne getirerek kendi durumumuzu belirtmeyeceğiz. Çağımızın bütün olumlu öğelerini yan yana getirerek, alaşağı edilmesi gereken güçlerle özgürlüğe kavuşması gereken güçleri kabul edeceğiz ve önderlik yapacağız. Israrla vurguluyorum; bu konuda kararlılığımızı hiçbir zaman elden bırakmayalım. Bu kararlılık, yerimizde bile dursak çok şey değiştirecektir. Bu konudaki inanç, bu konudaki çaba çok şey değiştirecektir. Her şeyden önce düşmanın dünyasını karartacaktır. Ayrıca halka büyük bir umut kapısı açacaktır.

Sayımız ne kadar az olursa olsun, yaşımız, tecrübemiz ne kadar yetersiz olursa olsun, bütün bunlara rağmen tarihin bize yükleyeceği ağır görevler için, bu görevlerin hatırı için yeterli çabayı ve kararlılığı gösterelim. Adeta bir tarağın dişleri gibi eşit olalım; yine bir ordunun neferleri gibi, her an yeni bir rampada atışa yatan bir ekip gibi kendimizi mücadele alanına sürelim; bundan da en ufacık bir kuşku, en ufacık bir korku duymayalım. Böyle bir yapı bizde sürekli oluşsun diyoruz. Bunun mücadelemiz için büyük bir değeri vardır. Bilinçlerimizin tazelendiği açık, Marksist-Leninist klasiklere yeniden göz gezdirileceği, ulusal kurtuluş pratiklerinin yeniden gözden geçirileceği açıktır. Soluğumuzu kesen sömürgecilik duvarlarını delerek, dünyanın ilerici kültürüne kendimizi açmak için, kafalarımızı açmak için kendimizi zorlayacağımız açıktır. Yine halkımızın da kapanan canlılık ve duyarlılık yanlarını tekrardan açacağımız, halkla, canlı, ilerici yanlarıyla kendimizi bütünleştireceğimiz açıktır. Ayrıca halkın sosyal, kültürel ve siyasal alanlardaki bütün gelişmelerde soluğunun kesildiğini bilerek, bu alanlarda da halka bir soluk aldırmayı, halkı ayağa kaldırmayı hiçbir zaman unutmuyacağız.

Ayrıca arkadaşlar aralarındaki ilişkilerde ideolojik-politik yaklaşımlara çok ağırlık vermelidirler. Birbirlerine karşı yaklaşımları ideolojik-politik görevlerle, örgütsel görevlerle bağdaşmalıdır. Ahbap çavuşluğa fazla yer verilme-

melidir. İdeolojik-politik çalışmaların dışındaki zamanlarını fazla öldürmemeliler, kendilerini tamamen ideolojik-politik bir kişilik durumuna getirmeliler. Şakalarda bile ideolojik-politik ölçüye dikkat edilmelidir. Özel yaşantı alanında bile ideolojik-politik davranılmalı, hareketin çıkarları göz önüne getirilmelidir. Mücadelemizin bir adamı olarak kendini hayatın her alanında gösterebilmelidir.

Biz isteriz ki (bundan sonra özellikle) bir yığın arkadaşın ölümü pahasına, zindanlarda çürümesi pahasına, ayrıca kalanların büyük fedakarlığı pahasına, bu aşamaya kadar gelen, hatasıyla sevabıyla buraya kadar gelen bir hareketi, bundan sonra taze bir güçle, daha içten bir yapıyla, dört senelik, beş senelik bir gelişim sonunda bu ülkenin en hatırı sayılır, en umut vaat eden bir örgütü durumuna getirelim. Hepimizin isteği bu, halkımızın isteği bu, dünya halklarının isteği budur.

Bütün bunlar bize gayri ciddi olarak gelmemeli veya dışardan gayri ciddi şekilde anlaşılmalıdır. Bunlar çağımızın en yalın görevleridir. Çağımızın en uygar insanı, çağdaş insanın yaptığı işlerin en önemlisidir, en tayin edici olanıdır. Herkesin çoktan yapmış olduğu şeyi bizim şu anda gecikmeli olarak yerine getirmemizdir. Hiçbir arkadaş "niye herkes işinde gücünde, herkes çok az çabayla mücadele veriyor, ben niye böyle delicesine çalışıyorum?" dememeli, bunu aklına getirmemelidir. Tarihin en eski döneminden beri bağımsızlık doğrultusunda, özgürlük doğrultusunda özelemleri sürekli baskı altına alınmış, bundan öteye de varlığına son verilmek istenmiş bir halkın mücadelesini veren, ayrıca bölge çapında çok önemli siyasal sonuçlar doğuracak bir hareketin öncü güçleri olduğumuza göre, böyle bir hareketin yaratıcıları olduğumuza göre attığımız hiçbir adım bize lüzumsuz gelemez veya her geçen gün ömürden geçen bir gün olarak anlaşılamaz. Tamamen hayatın ta kendisi olduğu biçiminde anlaşılacaktır ve hiçbir kimse en ufak bir pişmanlık duymayacaktır. Zindanda da, idam sehpasında da, en

yalnız olduğu dönemde de, en bunalımlı anında da hiçbir zaman bunu unutmayacaktır. Hayatın ta kendisini yaşadığını kendisine karşı itiraf edecektir.

Son olarak, burada ortaya çıkan sonuçlar bölgelere gitmeli. Açıkça "biz şunları, bunları yaptık" denilemez; ama dolaylı bir şekilde bu toplantının sonuçlarını aktarmanın yöntemlerini herkes bölgesinde bulabilir. Tekrar belirtelim; bölgelerde bir komite gibi hareket edilmesi, bu toplantının sonuçlarının anlaşıldığını gösterecektir. Arkadaşların bu şekilde toplantının sonuçlarını bölgelerine taşırmaları, bölgeyi bu toplantının ışığında yeniden hazırlamaları, ilişki ve görevlere hazırlamaları en sıcak, en can alıcı görevlerdir.